

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatelj (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta štev. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Nova hmeljska provenijencijska postava.

(Na ljudskem shodu v Žalcu dne 10. svečana t. l. govoril g. Josip Širca.)

Za nas kmete v Sav. dolini je hmelj najvažnejšega gospodarskega pomena. Ž njim smo si pridobili dohodke, kateri so nas rešili ne samo gospodarskega pogina, ampak so povzročili blagostanje v naši mili domovini, kajti zadnja leta dobila je Savinska dolina vsako leto po blizu 1 milijon goldinarjev za svoj hmelj.

Naša življenska potreba je torej, da čuvajmo hmeljarstvo v vsakem oziru, da skrbimo, da pridelamo in posušimo lep in fini hmelj, da pa tudi skrbimo, da ga dobro in vsako leto vsega prodamo.

Žalibog, da nam sedaj preti neka nevarnost in to je provenijencijska postava.

Imam tukaj tiskano provenijencijsko postavo, kakor se je sprejela in tudi štenografski zapisnik državnega zbora z dne 9. januarja 1907, ko se je o nujnosti te postave in o postavi sami razpravljalo. A stvar je preobširna, da bi se v vse podrobnosti spuščal; razložiti vam hočem samo bistvo provenijencijske postave in njene posledice.

O bvezna (obligatorična) provenijencijska postava zahteva, da vsak prodajalec pri prodaji označi vsak hmelj s pravim imenom kraja, kjer je zrastel.

Po neobvezni (fakultativni) provenijencijski postavi, katera se je v državnem zboru dne 9. januarja 1907 sprejela, pa ni treba označiti hmelja po svoji domovini, ako se pa hmelj že proda pod krajevnim imenom, mora se isti označiti z imenom kraja, kjer je res rasel. Krajevno označi pa se hmelj z imenom kraja, občine, okoliša, dežele in na vsak način pa z imenom države, to pa raditega, da bode ves v Avstriji pridelan hmelj imel v svetovnem prometu ime „avstrijski hmelj“.

Kdor pa predpise te postave prelomi, kaznuje ga politična oblast za vsak slučaj z globo 10 K do 2000 K, v obtežljivih slučajih pa še vrh tega z zaporom enega dne do 30 dni.

Spojeni z novo provenijencijsko postavo pa so predpisi za takozvane „Signirhalle“, to so zavodi, kjer se da hmelju pečat in spričevalo, da se je res v istem kraju pridelal, kakor je prodajalec to označil. Taki zaznamovalni zavodi stojijo po novi postavi pod strogim nadzorstvom deželne politične oblasti.

Postava postane pravomočna 6 mesecev potem ko se je razglasila.

To provenijencijsko postavo so izposlovali češki poslanci v državnem zboru, če ravno ne v obliki, kakor so oni zahtevali. Hoteli so namreč obvezno ali obligatorično, a ker so Poljaki ugovarjali, so češki poslanci zadovoljni, da so vsaj neobvezno postavo postavo dosegli, kakor je obveljala.

Dosedaj so trgovci pošiljali tuzemskim pivovarjem in onim sosednih držav naš prima-golding pomešan z žateškim hmeljem pod krajevno znambo „žateški hmelj“. To so trdili v državnem zboru češki poslanci. Eksporterji pa so pošiljali naš prima hmelj preko morja, osobito v Ameriko, kot „bohemian hops“ („češki hmelj“).

Sedaj po sprejeti postavi bodejo trgovci vsled zahtev odjemalcev tudi prodajali hmelj, za-

znamovan kot žateški ali češki hmelj, vendar so le-ti zavezani res takšni, namreč pristni žateški ali češki hmelj pošiljati, ker jih drugače zadene že prej navedena kazen. Vsled tega so prisiljeni trgovci kupovati hmelj, katerega so poprej za ta slučaj kupovali na Štajerskem in drugod, zanaprej izključljivo na Češkem, oziroma v Žatcu. Temu posledica bode najhitreje, da se bode na Češkem, kjer imajo za hmeljarijo zadosti sposobnega zemljišča, pridelovanje hmelja tako povečalo, v kolikor se bode potrebovalo žateškega oz. češkega hmelja, to pa tembolj, ker bode začetkoma primanjkovala zahtevana množina tega hmelja, kar bode povzročilo veliko popraševanje in visoko ceno za češki hmelj.

S tem pa bi ne nastala samo velika nadprodukcija hmelja (t. j. da se ga preveč pridelja), katere se hmeljarji že vedno opravičeno bojimo, ampak hmelji, kateri niso iz Češkega, torej tudi naš hmelj, ki še ni vpeljan pod svojim krajevnim imenom v svetovnem trgu, osobito pa pri pivovarjih, postanejo tembolj zanemarjeni v kupčiji in se bodejo prodali tem težje in vredneje.

Seve, da se sčasom vse uravna in lahko upamo, da pride naš prima golding do veljave, kakor jo res zasluži. (Naš pozni in slabši hmelj s svojo nizko ceno ne prizadene nova postava, kajti tega prodajajo trgovci kot štajerski hmelj ali pod navadnim imenom hmelj, ter ga eksportirajo kot vredno blago). Toda slabi časi znajo vendar predolgo trajati, osobito če bi v nemški državi, odkoder tudi kupci prihajajo, nastala slična provenijencijska postava; to bi znalo usodopolno postati za naše hmeljerejce, kateri imajo v hmeljereji investirano vse svoje premoženje.

Ta nevarnost je upravičena, ker se pivovarji tuzemstva in sosednih držav, kakor sem že poprej namignil, zanašajo samo na ime in mislijo, da je žateški hmelj najboljši in da morejo rabiti le tak hmelj za pivo. Naš fini golding, kateri tekmuje z žateškim hmeljem, a ne slovi pod svojim pravim krajevnim imenom, pa si vsled sprejete neobvezne provenijencijske postave ne bode lahko pridobil svojo marke in z njo boljše cene, tudi za slučaj, da bi imeli na Češkem slabo hmeljsko letino.

Seveda je radi krajevnega označenja hmelja v novi postavi preskrbljena neka olajšava in sicer v § 7, po kateri se more potem poznejše odredbe dovoliti, da se še sme nekaj časa, najdalje pa 5 let, hmelj pošiljati pod imenom, kateri je v prometu vdeleženih krogov sedaj običajen, če ne označuje kraja ali pa če že tega označuje, da to ime nima več pomena za kraj, kjer je hmelj rasel, ampak se vsled navade rabi samo za kakovost hmelja.

Ta olajšava se je izposlovala za eksporterje največ radi tega, da lahko tudi nadalje, torej še 5 let pošiljajo v prek morja ležeče kraje hmelj pod imenom „bohemian hops“. Tako tudi pošiljajo trgovci sosedne nemške države hmelj gotove vrste pod imenom „bavarian hops“: a to bi bilo za naš prima hmelj za dobo pet let nekolikega pomena, ker se bode isti tem potom še nekaj časa razpečeval. Vendar pa bode po novem zakonu našemu hmelju pot do pivovaren tuzemstva in sosednih držav, katere zahtevajo žateški ali češki hmelj, dotlej zaprta, da bode naš hmelj pod pravo krajevno znamko znan in kot takšen, (torej kot južnoštajerski golding) pri pivovarjih vpeljan.

Da si pridobi naš hmelj prejkoprej svojo trgovinsko znamko, bi bilo mogoče le z obveznim provenijencijskim zakonom. Torej če je že morala nastati provenijencijska postava, dosti boljše bi bilo za južnoštajerske hmeljarje, da bi bila sprejeta obvezna, vendar pa bi smela ta postati pravomočna še le čez 5 let, da bi se k temu hmeljarji kakor tudi trgovci lahko pripravljali; kajti če bi prej ali celo takoj stopila v pravomočnost, bi nam še več škode povzročila, kakor je imamo pričakovati od neobvezne.

Hmeljarji na Češkem so dosegli svoj namen v toliko, v kolikor jim niso poljski poslanci pokvarili njihovih nakan.

Med govorniki pri drugem branju sprejete postave so nastopili češki, poljski in nemški poslanci, naše pa pogrešamo.

Nova volilna postava.

(Dalje.)

Volilci vsakega volilnega okraja tvorijo eno volilno skupino. Volilni okraj v deželah, kjer bivajo Slovenci, so natisnjeni na koncu te razprave. Če se vzame za podlago narodnostno večino volilcev kaknega volilnega okraja, bi bodoča poslanska zbornica štela 233 nemških, 107 čeških, 82 poljskih, 33 rusinskih, 24 slovenskih, 13 srbohrvatskih, 19 italijanskih in 5 rumunskih mandatov.

G. Kje se voli?

Voli se v vsaki občini, tako da se ne sme več občin združiti v skladni volilni kraj. Le v Galiciji sme cesarski namestnik več občin, ki nimajo nad 1500 prebivalcev, združiti v eden skladni volilni kraj.

H. Dan volitve.

Voli se v vsej državi na en dan, ne kakor do sedaj, ko so državnozbornske volitve iz raznih skupin trpele po več tednov, in sicer določi minister notranjih zadev dan volitve. (Le v Galiciji in Dalmaciji sme vlada določiti dva ali več dni za volitev.)

I. Priprave za volitve.

Volilci se obvestijo o času volitve po deželnih uradnih listih in pa po razglasih, ki se morajo nabiti v vseh občinah in voliščih v državi. Če se pa razpišejo le kake nadomestne volitve, ako je n. pr. kak poslanec umrl ali svoj mandat odložil, tedaj se volitev razglasi v deželnem uradnem listu in v občinah dotičnega volilnega okraja.

J. Volilni imeniki.

Volilce vsake posamezne občine mora župan vpisati v volilne imenike. Ti imeniki morajo obsegati v abecednem redu vse volilce, njihov posel in pa stanovanje. Vsak župan mora napraviti volilni imenik vsaj v dveh izvodih in sicer mora po končani volitvi en izvod ostati pri županu, da ga sme vsak čas vsakdo vpogledati, pri čemur se seveda smejo delati beležke.

To je jako važna določba nove postave, ker s tem posamezne politične stranke vedno lahko poizvedo, koliko privržencev imajo v posameznih občinah.

Ko so volilni imeniki sestavljeni, mora vsak župan oba izvoda poslati pristojnemu okrajnemu glavarstvu, magistrat glavnega mesta pa deželni vladi.

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od sosedu do sosedu!

Ako okrajno glavarstvo oziroma deželna vlada opazi kake nepravilnosti v volilnih imenikih, mora jih uradoma popraviti. Od predloženih dveh izvodov se vrne en izvod županu, ki ga mora skozi štirinajst dni razpoložiti v občinski pisarni, in sicer sme ta imenik vsak dan ob določenem času vpogledati vsakdo in si seveda tudi pri tem napraviti kake beležke. Da je volilni imenik razgrnjen, se mora razglasiti v vseh katastralnih občinah s pripomnjo, da se smejo kake pritožbe zoper imenik vložiti tekom 14 dni z dnevom razglasitve počenši.

Posebno določbo obsega postava za občine, ki štejejo nad 20.000 prebivalcev, to so v slovenskih pokrajinah Trst, Gorica, Ljubljana, Celovec in Maribor. V teh mestih morajo volilni imeniki biti razgrnjeni na vpogled vsaj po 8 ur na dan, razven tega je pa treba napraviti toliko izvodov, da lahko vsakdo, kdor to naznani županu pravčasno t. j. prvih 8 dni reklamacijske dobe, proti odškodnini dobi en izvod.

Na pozneje prošnje se ne sme več ozirati.

K. Pritožbe zoper imenike.

Pritožbe ali reklamacije zoper volilni imenik so lahko dvojne vrste, da namreč kdo ni vpisan v volilni imenik, čeprav je upravičen voliti, ali pa je vpisan kak neupravičenec. V prvem in drugem slučaju sme vsak volilni upravičenec dotične volilne skupine zahtevati pismeno ali ustno pri županu, da skrbi, da se imenik popravi.

Pritožbe mora župan tekom treh dni predložiti pristojnemu okrajnemu glavarstvu oziroma v deželnih glavnih mestih deželni vladi.

Za vsak slučaj (vsako osebo) je treba vložiti posebno reklamacijo. Če se kdo pritoži, da ni vpisan v volilni imenik, mora doprinesiti dokaze, da je spolnil 24. leto in da je avstrijski državljani ter da biva nad eno leto v občini, kjer hoče voliti, kar se doseže z rojstnim, domovinskim listom in potrdilom županstva ali gospodarja o bivanju itd. Vsa dokazila v reklamacijskem postopanju kakor rojstni in domovinski list, spričevala gospodarjev, so kolka prosta. Če kdo ne donese zgoraj imenovanih dokazil, se mora njegova prošnja kratkoma zavrniti.

Kadar se reklamira, da je kak neupravičenec prišel v volilni imenik, naj se kolikor more dokaže, da dotičnik nima volilne pravice n. pr. s tem, da se pove, da je bil pred letom obsojen radi goljufije, da je pod skrbstvom, da ni avstrijski državljani, da šele nekaj mesecev stanuje v volilni občini, da je znan berač itd.

Reklamacija za vpis v volilni imenik bi se n. pr. glasila:

Županstvu

v Svetini.

Jaz sem A. B., star 25 let in rojen v Žalcu ter tudi tje kaj pristojen. Oboje A B /. se razvidi iz priloženega krstnega in domovinskega lista. Tudi sem že poldrugo leto stalno v Svetini kot delavec pri I. R., C /. kar dokazuje priloženo spričevalo mojega gospodarja.

Ker imam torej pravico za volitev, prosim, da se me vpiše v volilni imenik in v ta namen moja pritožba predloži c. k. okrajnemu glavarstvu v Celju.

V Svetini, dne 10. sušca 1907.

A. B., lastnoročno.

Neki volilni upravičenec n. pr. v Šmarju se pritožuje, da se v volilnem imeniku nahaja neupravičena oseba. To napravi tako-le:

Občinskemu uradu

v Šmarju.

Pri pregledovanju volilnega imenika za državnozborsko volitev, ki se vrši dne 14. maja t. l., sem našel, da je v imenik vpisan tudi I. M. čevljar v Šmarju, hišna. štev. 10.

Ker pa M. ni avstrijski državljani, temveč pristojen v občino Delnice na Hrvaškem in nima torej pravice voliti, prosim, da se M. iz volilnega imenika izbriše.

V Šmarju, dne 5. sušca 1907.

I. F., posestnik.

Če bi se reklamaciji ne ugodilo, dopustna je pritožba na deželno vlado, ki se mora vložiti tekom treh dni.

Zgoraj omenjeni A. B. bo v tem slučaju napravil to-le pritožbo:

(Prva stran.)

C. k. okrajno glavarstvo

v Celju.

A. B., delavec pri I. R. v Svetini, se pritožuje zoper tamošnji odlok z dne 16. sušca 1907, štev. 3120., v zadevi svoje volilne pravice.

(Druga stran.)

S tamošnjim odlokom z dne 16. sušca t. l. se moji pritožbi, da naj se me vpiše v volilni imenik občine Svetina za državnozborsko volitev, ni ugodilo.

Proti temu odloku vlagam

priziv

na c. k. deželno vlado v Gradcu in se sklicujem na dejstva, ki sem jih navedel v svoji pritožbi na tamošnje c. k. okrajno glavarstvo, iz kojih se sprevidi, da sem vsekakor upravičen voliti v državni zbor.

Prosim torej, naj se ta priziv kakor hitro možno predloži c. k. deželni vladi, ki naj blagovoli mojemu prizivu ugoditi in županstvu v Svetini naročiti, da me sprejme v volilni imenik za državnozborsko volitev za l. 1907.

A. B., l. r.

Tudi pri okrajnem glavarstvu se lahko pritožba poda pismeno ali ustno na zapisnik. Takih pritožb ali prizivov ni treba kolekovati.

Zoper razsodbo deželne vlade (cesarskega namestništva) ni dovoljena kaka nadaljna pritožba.

Če se zahteva v pritožbi, da se mora kdo izbrisati iz volilnega imenika, se mora dotičniku čati priložnost, da more pri županstvu ali pri glavarstvu ustno ali pismeno v 24. urah še sam svoje mnenje izreči.

Prav važna je še določba, da mora okrajno glavarstvo, ki odločuje o reklamacijah, do zadnjih 24 ur pred volilnim rokom črtati one v volilni imenik vpisane osebe, ki so izgubile avstrijsko državljanstvo ali glede kojih so nastopile ali se zvedele okolnosti, ki smo jih opisali v točki C.

Vsak odlok politične oblasti, s katerim se volilni imenik na kak način spremeni, se mora naznaniti županu, da tudi ta popravi oni izvod imenika, ki ga hrani sam.

L. Volilne izkaznice ali legitimacije.

Ko so volilni imeniki po došlih reklamacijah popravljeni, napravijo pristojna okrajna glavarstva volilne izkaznice (legitimacije). Izkaznice morajo obsegati tekočo številko dotičnega volilnega imenika, kraj, dan in uro začetka volitve ter uro konca oddaje glasovnic in slednjič ime ter stanovališče volilnega upravičenca.

V glavnih mestih in mestih z lastnim štatutom (Celje, Maribor, Ptuj) se sme poveriti sestava izkaznic tudi županstvu.

Volilec se izkaznice dostavi na dom navadno po županstvu ali pa tudi po pošti.

Tudi se volilci z javnim razglasom pozovejo, da naj pridejo na določeni kraj po izkaznice, ako se jim najpozneje do 24 ur pred volitvijo niso mogle iz kakoršnegakoli vzroka dostaviti.

M. Glasovnice.

Poleg izkaznic se volilec dostavi tudi glasovnice z oblastvenim pečatom, na katerih stoji pripomnja, da se smatra vsaka glasovnica, ki je ni izdalo pristojno oblastvo, za neveljavno.

Če bi se kaka glasovnica izgubila, jo lahko volilni upravičenec dobi pri pristojnem okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu) ali na dan volitve tudi pri volilnem komisarju.

Tudi pri morebitnih ožjih volitvah se smejo rabiti le uradno izdane glasovnice.

(Konec prihodnjic.)

Južnovzhodna štajerska železnica.

Dne 17. svečana t. l. je bil pri Sv. Lenartu shod za našo železnico. Že pred tretjo uro popoldne zbrala se je mnogostevilna armada kmečkega ljudstva.

Navzoče je pozdravil lenarčki župan gosp. Sedmerek. Prisostvovali so gg. zastopnik vlade grof Attems, kandidat Malik in zastopniki krajev Feldbacha, Purkle, Apač. Predsednikom zborovanja bil je z vsklicem izvoljen g. dr. Josip Kronvogel, c. k. deželne sodne svetnik pri Sv. Lenartu. Odsotnost so opravičili gospodje poslanci Robič, Ploj, dr. Korošec in Rožar. Predsednik razjasni pomen zborovanja. Grof Attems v iskrenih besedah izjavi imenom vlade, da je le ta naklonjena in vedno in povsod popira podjetja, katera morejo donesti narodu gospodarskih koristi, napredek in blagostanje.

G. Malik izjavi, da se hoče z vsemi močmi zavzeti za našo železnico, ako bode izvoljen državnim poslanecem v obliem okraju Ptuj-Lipnica. Učitelj Schiefer iz Apača obrezloži vzroke, zakaj se potegujemo za železnico preko Purkle in ne preko Radgone, tako tukajšnji zdravnik g. dr. Benesch. Govorila sta tudi župan iz Feldbacha in načelnik našega železniškega od-

seka Feldbach. Konečno je tukajšnji notar g. Fran Štupica v kratkih besedah obrazložil zbranim združitve vseh interesentov v dosego enega cilja, v dosego železnice ter je predlagal več resolucij, katere so bile z navdušenjem soglasno sprejete.

Veselo poročilo je došlo zborovalcem iz Brežic. Brežičani so izjavili, da želijo zvezo naše železnice z Brežicami. Samoobsebi je umevno, da bomo mi to željo podpirali v svesti si velikega pomena železnice, ki bode tekla od Dunaja preko Aspanga-Feldbacha-Sv. Lenarta-Ptuja-Rogatca v Brežice, od koder imamo zvezo z Jadranskim morjem. Shod je poslal Brežičanom brzojavko: „Shod pozdravlja prizadevanje mesta Brežice za priklopljenje k načrtu naše železnice.“ Na železniškega ministra se je poslala brzojavka: „Z izrazom popolnega spoštovanja prosi na železniškem shodu pri Sv. Lenartu na Štajerskem zbranih 500 vdeležencev vašo ekscelenco, da blagovoli dobrohotno pospeševati načrt železnice Feldbach-Purkla-Sv. Lenart-Ptuj“.

Iz političnega sveta.

Novi državni zbor,

katerega poslanci bodo izvoljeni pri volitvah na podlagi splošne in enake volilne pravice dne 14., odnosno dne 23. majnika t. l., se snide, kakor razglša cesarski ukaz, dne 11. junija.

Cesar je potrdil

vse postave, ki so bile v zadnjem zasedanju državnega zbora sklenjene.

Deželni zbor v Gorici

se je sešel minoli pondeljek. Izvolili in sestavili so se razni odseki. Sprejela se je postava o pokončevanju poljskih miši.

Ogrska poslanska zbornica

je sprejela minolo soboto postavo o delavskih zavarovalnicah za slučaj bolezni in smrti.

V ogrskem državnem zboru

so začeli razpravljati o samostojnem carinskem področju Ogrske. Zgodilo se je to kljub obljubi, ki jo je dalo ogrsko ministrstvo avstrijski vladi. Sluti se, da je to prvi korak k popolni ločitvi Avstrije od Ogrske. Slovenski kmetje bi to le z veseljem pozdravili.

Nova razkritja na Ruskem.

Ruski list „Rus“ psinaša razkritje o velikanskem poneverjenju državnega denarja za časa rusko-japonske vojske. General Dessino in neki državni svetnik sta takrat zalagala trdnjavo Port-Artur iz mesta Šangaja z živlom in pecivom. General Dessino je izdal pri tem 30 milijonov rubljev (1 rubelj okroglo 4 krone), a račune in pobotnice ima komaj za tretjino. Dosedaj je že dokazano, da je ostalo nad 10 milijonov v generalovih žepih. Stvar se preiskuje dalje.

Dopisi.

Iz Mozirja. Naša Čitalnica prav lepo napreduje. Vsako sredo se snidejo društveniki k zabavnemu večeru, tako, da smo imeli ta kratek predpust prijetne veselice med sabo. Obetajo se nam tudi poučni večeri, predavanja itd. Tako naj bi delala vsa čitalniška društva ter povabila tudi kmeta, rokodelca, delavca k takim večerom, kajti ti večeri razvedre človeka, zraven pa nudijo še duševnega dobička. Vse se naj uporabi v dobiček našemu ljudstvu.

Slovenjgradec. Dne 24. svečana t. l. ob 4. uri popoldne se vrši v prostorih „Narodnega doma“ Gregorčičeva slavnost. — Rojaki! Da bode čisti prebitek, ki je namenjen za pesnikov spomenik, tem večji in da tem ložje pokažemo, da znamo i mi častiti naše slavne može, udeležite se te slavnosti kar v največjem številu. — Da se tem sigurnejše udeležijo, so naprošeni tudi oni, ki morda pomotoma niso prejeli nikakega povabila.

Iz Št. Ilja pod Turjakom. 11. februarja t. l. je priredil Št. Iljski pevski klub pod vodstvom g. Krušiča v gostilni g. Splihalja v Št. Ilju dve veseloigri, namreč „Kralj Herod“ in pa „Pri gospodi“. Obe igri ste se nad vse pričakovanje dobro igrali, za kar gre zahvala neutrudljivemu pevovodju g. Krušiču in pa njegovej gospej, katera se nista vstrašila obilnega truda, da sta igralce tako dobro izvežbala. Vdeležba je bila jako obilna, več gostov nas je iz Št. Martina s svojo udeležbo počastilo, kakor tudi celo iz daljne Ribnice, za kar naj jim bode tem potom izrečena najsrčnejša zahvala.

Hrastnik. In zopet je zahtevala nemila usoda, ali bolje rečeno, požrešnost izkoriščevalne trboveljske premogokopne družbe žrtev iz sredine

hrastniških rudarjev. Na nedeljo dne 10. svečana ob 8. uri zvečer je padel 30 m globoko občešpšovani rudar Jakob Tušek I. tako nesrečno, da je na mestu mrtev obležal. Bil je pri vseh sotrpinih obče priljubljen.

In gospodje uradniki se sedaj vprašujejo, kako se je nesreča prigodila, dasi sami dobro vedo, da pri rovih v Hrastniku ni nikdar tako, kot bi moralo biti. Vprašali bi slavno rudniško oblast, ali se ne more zankazati tukajšnjemu vodstvu rudnikov, da bi bil na vsakem oddelku eden delavec, ki bi dajal signale in brez katerega bi se nihče ne smel peljati iz jame. Ali se morda misli, da bi družba, ako bi te ljudi vzdrževala, morda ubožala? Gotovo ne, saj ji njeni sužnji spravijo vsako leto milijone dobička v nikdar polne žepe. Tudi o takozvanem čezurnem delu imamo mi druge misli nego slavna družba. Naj se da ljudem toliko zaslužiti, da bodo na dan v osmih urah toliko plače dosegli, da bodo lahko preživeli sebe in svojo družino, in da jim ne bode potreba še postranskega zaslužka iskati.

Iz predstoječega je razvidno, da edino ker se preveč na dobiček gleda, ker se preveč izrablja delavce, da je edino to krivo smrti Tvoje, dragi in nepozabni naš sotrpini, ki si storil strašno smrt v izpolnjevanju svoje dolžnosti. Tvoja smrt ima na vesti uprava tukajšnjih rudnikov, ki si ji robotal dolgih 24 let, ki si delal za dobiček družbe, a za Tvoj pogreb, ki si gotovo zaslužil najlepšega, pa so morali izposlovati še le Tvoji sotrpini. Slavni gospodje, za katere si trpel in za katere si dal svoje življenje, bi Ti ga ne bili preskrbeli. Počivaj toraj v miru, dragi in nepozabni naš sotrpini, mi pa Te ohranimo vedno v spominu.

Hrastniški rudarji.

Štajerske novice.

Volilno gibanje. Na slovenskem Štajerskem je volilno gibanje že v polnem teku. Kmečka zveza še ni določila svojih kandidatov. „Štajerčeva“ stranka kandidira v vseh sedmih okrajih. V okraju Brežice-Sevnica-Laško je proglasil svojo kandidaturo Alfred baron Moceon, ki ga bodo podpirali Štajerčevci. Socijalnodemokratska stranka je postavila v treh kmečkih skupinah svoje kandidate, in sicer: v okraju Brežice-Sevnica-Laško Miha Čobal-a, vodja konzumnega društva v Zagorju ob Savi; v okraju Celje-Vransko Vinko Vidmarja, blagajniškega uradnika v Gradcu in istega v okraju Gornjigrad-Šoštanj-Slov. Gradec-Marenberk. Tudi v mestni skupini Celje-Ormož kandidirajo socijalni demokratje nekega Sonnleitnerja.

Celjskim slovenskim pevcem in pevkam se uljudno naznanja, da se vršijo pevske vaje za S. Gregorčičevo slavnost ob pondeljkih za ženski zbor, ob torkih in petkih pa za moški zbor, vselej ob 8. uri zvečer v čitalnici in se vsi vljudno vabijo k redni udeležbi teh vaj. — Če se bo kaj spremenilo, sklenilo se bo to pri vajah, ter se potem v obče naznanilo.

† **Franc E. Vošnjak.** Minolo nedeljo dne 17. t. m. je umrl v Celju pekovski mojster in hišni posestnik Franc E. Vošnjak, star 55 let. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil plemenit značaj, nepogljiv narodnjak in naprednjak skozinsko. N. v m. p.!

Za „**Celjski odsek Prosvete**“ je daroval g. rudarski nadkomisar Vinko Strgar v Celju 51 knjig. Prisrčna hvala! — G. dr. Josip Vošnjak je daroval 22 knjig s sledečimi verzii:

„Posveta! le nosi prosveto
Med narod si uka želeč,
Za narod omikan, prosvetljen,
Ne bode nam bati se več.“

Prisrčna hvala za knjige in za vzpodbudne besede!

Bralno društvo v Gaberjih pri Celju vrlo napreduje. Ljudstvo prav pridno zahaja v bralne prostore pri g. Šribarju. Za knjižnico je nabраниh že lepo število krasnih knjig. Ustanovil se je še tudi moški in mešani pevski zbor. Društvo ima v kratkem času obstanka nad 60 članov. Vrlo naprej za napredek doslej zapuščene okolice.

Za slovensko trgovsko bolniško blagajno je ostalo od plesa slov. trg. društva čistega dobička 1185 K 12 vin. To je vsekakor nepričakovano lep uspeh in želimo slov. trg. društvu največje uspehe pri započetem delu za ustanovitev blagajne.

Umrl je minolo soboto na otoku Malem Lošinju, kjer se je zdravil, vinski trgovec g. Josip Pallos iz Celja. Bil je hud nasprotnik Slovencev.

Na Laškem je umrl g. Alfred Burdych, knjigovodja delniške pivovarne.

„**Deutsche Wacht**“, glasilo celjskih nemčurjev, se jezi, ker je prišel v Sevnico na mesto v Maribor prestavljenega deželnoosednega svetnika g. Canjkarja zopet Slovenec g. Seliškar iz Kranja. „D. Wacht“ trdi, da je bilo mesto sodnika v Sevnici pred kratkim še „nemška posest“. No v Slovenski Bistrici sta bila še pred kratkim sodnik in pristav Slovenca, danes pa sta na teh mestih sodnik in pristav Nemca. „Slovensko posest“ zasedla sta torej tukaj Nemca, kakor se dandanes na Štajerskem povsod prakticira. Sploh pa „nemške posesti“ na Spodnjem Štajerskem nikjer ni, in vsi uradniki na Slovenskem morali bi biti edino le Slovenci.

Resnici na ljubo. Ker je gospod predsednik kmečke zveze Roškar izjavil, da mu ni napravil kaplan Gomilšek govora za ustanovni shod kmečke zveze, mu to na njegovo besedo verujemo. Resnici na ljubo pa tudi omenimo, da je kmet Roškar bil zadnjo nedeljo v Brežicah toliko možat, da se je uprl nepoštenim načrtom dr. Benkoviča zoper narodno stranko ter zahteval od njega, naj se poslužuje poštenih sredstev. Kmet je moral akademika pozivati k poštenosti. Zdaj pa naši somišljeniki lahko sodijo, kako je moral dr. Benkovič v Brežicah postopati. To smo pripravljene dokazati.

Graja zaradi nezaupnice. Gospod poslanec dr. Vovšek se opravičuje zaradi zastopanja hmeljarjev v državnem zboru in zaradi nezaupnice, katero so mu njegovi volilci v Žalcu izrekli. Da bi se prikupil, pa gospod poslanec v dotičnih dopisih v „Slov. Gosp.“ in „Domovini“ očita vodstvu narodne stranke gonjo. Iz tega izraza je razvidno, s kom g. poslanec obče in kako krivo je poučen o položaju. Kar se pa vodstva narodne stranke tiče, isto na noben način ni vplivalo na nezaupnico. Da bi pa naj vodstvo narodne stranke izrazil ljudske volje g. poslancu na ljubo potlačilo, tega g. dr. Vovšek z ozirom na svoje obnašanje nasproti narodni stranki po pravici ne more pričakovati. V njegovi navzočnosti se je na raznih shodih (Št. Lenart nad Laškim, zaupni shod v Mariboru itd.) na najkrivičnejši način postopalo zoper narodno stranko in dr. Vovšek ni imel poguma usta odpreti in se za pravično stvar zavzeti. Kakor je on hladen nasproti nam, tako mi nasproti njemu, če mu volilci povejo svoje mnenje.

Petrovče. Naš županski stolec zaseda vestni cerkveni ključar Anton Koren. Letos pa se posebno dobro zaveda svojih častnih mest. Kot ključar se spominja gotovo raznih cerkvenih ropov in zato zapira skrbno vsa cerkvena vrata. To se nam dopade, — da bi imelo delo tudi uspeh! — Ko smo nalepili lepake za shod narodne stranke v Žalcu, bil je zopet na mestu ključar Koren — a čujte in strmite! — mož, kojemu smo zaupali mesto, ki ga mora zavzemati le poštenjak, se polasti tujega imetja, župan Koren trga lepake narodne stranke raz hiš. Vemo dobro, da je ta čin postavno kazniv, a za sedaj, oče župan, vam prižanešemo. Petrovčan.

Narodna čitalnica v Žalcu otvori javno ljudsko knjižnico v nedeljo, dne 24. febr. ob 8. uri predpoldan v ljudski šoli. Knjige si lahko izposodi vsakdo. Žalčani in okoličani, poslužite se prilike!

V Mozirju nameravajo letos meseca avgusta prirediti veliko ljudsko veselico v prid Savinski podružnici Slov. planinskega društva. Kakor čujemo, se k udeležbi oziroma k sodelovanju povabijo razna društva iz bližnje in daljne okolice. Obenem slavi takrat čitalnica v Mozirju tridesetletnico obstoja.

Matere, pazite na otroke! V okolici Ljubenske v Sav. dolini je 20letna gosačica Marija Krajnc pustila za kake četrt ure svojega triletnega dečka Martina samega v sobici. Faniček se je igral v bližini železne peči, navadno imenovane „kašpar“. Ko pride mati nazaj, vidi svojega otroka v plamenu, užgala se mu je obleka. Popade ga in hiti ž njim iz sobe — toda prepozno, bil je že mrtev. Najbrž je začel fant kaj brskati po ognju in se je zgodila nesreča. Radi malomarnosti se bode morala uboga mati zagovarjati pred sodiščem.

Občinski odbor v Gornjem gradu je sklenil uradovati z vsemi uradi izključno slovenski.

V Gornjem gradu so se zgodile v zadnjem času nekatere osebne spremembe. Kot učiteljica je tukaj nastavljena gca Julija Schwarz, dosedaj v Bočni, kamor je prišla dosedajna tukajšnja učiteljica gca Marija Troha. C. kr. sodni kancelist g. Ivan Vrečko je prestavljen v Celje.

V Gornjigrad je prišel novoimenovani c. kr. kancelist g. I. Flux iz Celja.

Podružnico čebelarkega društva snujejo za okraj Gornjigrad. Taka podružnica bila bi zelo potrebna, ker je v gornjesavinski dolini precej čebelarjev, ki pa še vse preveč po starem kopitu „muhe pasejo“. Nova podružnica bi pa prirejala čebelarke shode s predavanji, s praktičnimi razkazovanji itd.

Gornjigrad. Stavba novega šolskega poslopja se je dražbala dne 18. t. m. Udeležilo se je dražbe 6 podjetnikov. Dobil je stavbo stavbni podjetnik Roth iz Celja, ki je stavil najcenejšo ponudbo. Šel je 1½% pod izključno ceno. S stavbo se bode takoj spomladi začelo.

V Lučah v Savinski dolini je Marija Špruk tako nesrečno padla po stopnicah, da je na mestu mrtva obležala.

V Novi Štifti pri Gornjem gradu je občinski odbor g. nadučitelja Ivana Kelca v priznanje njegovega 20letnega zaslužnega delovanja imenoval častnim občanom.

Javni gospodarski shod narodne stranke v Šoštanju priredi tamošnji okrajni strankini odbor dne 3. marca t. l. Razpravljalo se bo o kmetijstvu, o hmeljarstvu in obrtništvi. Natančneje prihodnjič.

Mislinja. (Nesreča.) 15. febr. t. l. je na mislinjski žagi, katere najemnik je nek Italijan iz Beljaka, okrogla žaga odrezala 22letnemu delavcu Janezu Kalandru roko. Nesrečneža so takoj prepeljali v slovenjegraško bolnišnico.

Samomor 11letnega dečka. V Št. Ilj pod Turjakom se je pred blizo enim letom preselila ruska rodbina iz Kavkaza. Na pustni torek letos so se igrali trije otroci te rodbine prav veselo celo popoldne. Starši so imeli obisk. 11letni deček je prišel v sobo in skušal streti jajce v roki. Ko se mu to ni posrečilo, poskusi to še njegov mlajši brat. Pri tem jima pade jajce na tla in mati ju pokara. Deček zapreti z roko, češ: „Le počakajte!“ in odide v čumnato, kjer se obesi na kljuko od vrat. Ničeven vzrok sicer, toda treba je poznati mladega Rusa natančneje. Bil je za svoja leta ne navadno velik in močen, zelo nadarjen, a vedno zamišljen. Poznali so ga kot zelo rahločutnega. Poleg tega se je zelo zanimal za burne dogodke v svoji slovanski domovini in rad čital časopise s tistimi strahovitimi popisi umorov, samomorov itd. Ni dvomiti, da je vse to vplivalo tako silovito na rahlo mlado dušo, da se je v takem trenutnem razpoloženju odločil na ta korak.

Nova Cerkev pri Celju. (Nesreča.) Dne 19. t. m. sta posestnik Anton Marošek in njegova hči podirala drevje. Pri tem je eno drevo pri padcu tako nesrečno udarilo deklico, da je bila pri priči mrtva.

Iz Trbovelj. Novo načelnništvo „Kmetkega bralnega društva v Trbovljah“ se je 10. februarja 1906. sestavilo iz sledečih gg. odbornikov: Načelnik: Jos. Lončarič, kaplan v Trbovljah, namestnik: Ig. Štrovs, kmet pri Sv. Marku, tajnik: Iv. Zupan, pisar na Vodah, blagajničar: Jos. Goropevšek, krčmar v Trbovljah, knjižničar: Ivo Borušak, urarski vajenec v Trbovljah, namestnica: Tinka Peterca, strežnica v Trbovljah, odbornika: Franc Strmšek, kaplan in Gustav Vodusek, c. kr. šolski nadzornik in ravnatelj v Trbovljah. Kakor je razvidno iz gorenjih imen, je mlado društvo v izvrstnih rokah, katere ga bodejo negovale, kakor otroka — kojemu želimo krepkega razvoja in dovolj tečne hrane. N.

Učiteljsko društvo za laški okraj je imelo minolo nedeljo svoj I. občni zbor v novi šoli v Hrastniku. Udeležilo se ga je 42 učiteljev in učiteljic ter 8 gostov. Zanimivo je predaval g. Janko Sorčan o stališčih kmetov nasproti novim šolskim počitnicam. Govorilo se je o velikih prednostih nerazdeljenega šolskega pouka, ki bi kmečkemu ljudstvu znatno koristil in mu tudi vcepil več ljubezni do šole.

Brežiški okraj naroden. Preteklo nedeljo se je pokazalo, da je tudi brežiški okraj po pretežli večini v taboru narodne stranke. Še zoper noben slovenski shod se gotovo ni delovalo s tako nečednimi sredstvi, kakor zoper ta shod, pa uspeh je bil za narodno stranko tem sijajnejši. Shod se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma in se ga je udeležilo nad 300 mož, po večini posestnikov in sicer iz vseh občin brežiškega okraja. Govorila sta ob nepopisnem navdušenju zborovalcev dr. Božič in dr. Kukovec iz Celja, prvi o kmečkem programu stranke, drugi o političnem položaju. Slednji je dokazal, da se narodna stranka zategadelj mora ustavljati samovladi dosedanjih voditeljev, ker so ti ponekod javni blagor ljud-

stva kruto oškodovali, tako n. pr. v Laškem vsled nesreče v konzumu kmetско posojilnico za 63.500 kron in obresti tega zneska za najmanj 40 let, kar znesse zopet nad 100.000 kron. — Gospodarsvena nesposobnost duhovniške stranke je vzrok, zaradi česar nočemo, da bi vso usodo naroda le oni vodili, ne pa ker smo mi baje nasprotniki vere. Da je to laž naših nasprotnikov, je dokazal posebej dr. Božič. Kakor na drugi strani poročamo, je pa tudi odvetnik dr. Benkovič, ki je glavni stebel duhovniške stranke, s svojim grdim postopanjem celemu svetu dokazal, kako malo je ravno njemu za sveto vero in lepo obnašanje. Vinogradnik Malus je še podal nekaj zanimivih vinogradniških pojasnil zlasti o rezatvi pozebljenih trt. Narodna stranka je ponosna na svoj shod v Brežicah. Srčno hvalo izrekamo vsem, ki so k sijajnemu izidu pripomogli, zlasti gospodom Strašku, Balonu in Petrišču. Mi delujemo mirno in z zavestjo, da zastopamo pošteno stvar. Zato je pa tudi uspeh na naši strani.

Odvetnik Dr. Benkovič. Objavimo brez vseh pristavkov nekatera gola dejstva o postopanju dr. Benkoviča zoper narodno stranko. Dr. Benkovič je pri seji načelstva brežiške posojilnice izjavil: Naj se dovoli narodni stranki dvorana, dovoli naj se pa drugikrat tudi nam, če bomo za njo prosili. Dvorana je bila soglasno dovoljena in prireditelji so bili o tem pismeno obveščeni. Takoj na to je pa dr. Benkovič v svoji neodkritosrčnosti naznanil glavarstvu, da priredi on za svojo in dr. Koroščevo kmečko zvezo shod ob isti uri v Narodnem domu. Dr. Benkovič je govoril okrog in je to tudi glavarstvo verjelo, da priredi dr. Benkovič svoj shod v gostilni, dočim narodna stranka zboruje v dvorani, zato ni nobenega shoda prepovedalo. Dr. Benkovič pa ni nameraval zborovati v gostilni, ampak je le hotel narodno stranko varati, da bi mu zaupala. V resnici je sklenil dr. Benkovič polastiti se zborovalne dvorane narodne stranke ter tam pod predsedstvom poslanca Roškarja v imenu kmečke zveze zborovati. Dokaz tega priči poslanca Roškar in dr. Korošec. Dr. Benkovič je v ta namen skril tudi ključ dvorane, da bi mogel čez dvorano, katero je narodni stranki dovolil, sam razpolagati. Ker je pa bil shod narodne stranke čudovito dobro pripravljen, kar je dr. Benkovič v zadnjem trenutku izprevidel, začel je obupavati in je klical nemškonačionalno deželno vladu v Gradcu brzojavno na pomoč. Zlagal se je, da se je od narodne stranke bati prelivanja krvi, kakor se je že na več mestih zgodilo (kje, g. dr. Benkovič?!), naj se torej shod oblastveno prepove. Tudi poslancu Robiču je poslal v tem oziru v Gradec nemško brzojavko. Čast vodstvu okrajnega glavarstva v Brežicah, ki je sleparstvo izpregledalo in ostalo ravnodušno. Dr. Benkovič je nadalje iz strahu, da bi se njegova izvolitev poslancem izjalovila, sklical celo orožništvo na pomoč. Temu v čast pa bodi povdarjano, da je tudi to položaj pravilno nvaževalo in bilo toli taktno, da sploh ni nastopilo javno. Saj je vsakdo vedel, da pri vrlih in poštenih kmetih in veleposestnikih, ki so se udeležili našega zborovanja, orožnikov ne bode treba. To objavimo in smo pripravljeni vse vsak hip dokazati. Svojo sodbo si naj vsakdo sam ustvari. Mi g. dr. Benkoviču nismo bili nikdar nasprotni in se ima nam celo za mnoge dobre zahvaliti. Kako more biti tako zaslepljen, da nankrat tako nastopa? To ni lepo.

Po javnem ljudskem shodu narodne stranke v Brežicah. Piše se nam iz brežiškega okraja z dne 18. t. m.: Nikoli ne pozabim trenutka, ko smo prišli s shoda iz 3 ure oddaljenih Brežic v domač kraj in so nas po vseh gostilnah pričakovali v pozni noči, znatiželjni, kako se je zvršilo; nikoli ne pozabim, kako je en mlad fant svojemu očetu in mnogim gostom dveurni nepretrgani govor skoro dobesedno in z navdušenostjo, kakoršnega je slišal na shodu, govoril in kako ga je potem oče objel ter vzkliknil: „s tem se strinjam“. In danes se zbirajo ljudje do vseh koticov in se pogovarjajo o včerajšnjih dogodkih. Navdušenje za kmečki program narodne stranke je nepopisljivo.

Zveza s socialisti. V „Slovenca“ trdi dr. Benkovič v imenu „Save“ da je narodna stranka v Brežicah izdala geslo, da se zveže zoper dr. Benkoviča s socijalnimi demokrati. V naših očeh je sicer vsak delavec, četudi najhujši socijalni demokrat, večjega spoštovanja vreden nego dr. Benkovič, ki kliče graško vladu in žandarje nad slovenske kmete narodnega mišljenja, vendar pa slovesno izjavimo, da je poročilo „Save“ v „Slovenca“ zlagano. S tem hoče dr. Benkovič le

narodno stranko sumničiti. Toda če bode tako postopal, ga bomo, predno bode poslanec, popolnoma razkrinkali. — Tudi je laž, da je narodna stranka imela dvorano med zborovanjem zaprto, ampak je bila ista najmanj eno uro pred zborovanjem in cel čas zborovanja na stečaj odprta in vsakomur pristopna in je dr. Benkovič sam prišel pogledat v dvorano, koliko je navzočih. Prej se je morala zapreti, ker jo je dr. Benkovič nameraval, kar dokažemo, narodni stranki odvzeti in s svojimi privrženci zasesti.

Brežice. Vsi narodni slovenski časopisi vedno kličejo: Zahtevajmo slovenskih uradnikov; ne sprejemajmo nemških uradnih dopisov! — Slovenska pisarna odvetnika dr. Benkoviča, v kateri se radikalnost kar na škafe deli, pa se ne ženira namenoma na samonemških golicah pisane dopise tukajšnjega zemljemerca sprejemati in reševati. Gospod prihodnji poslanec, kje je toliko povdarjana narodno-radikalna odločnost?

Št. Jurij ob j. žel. Pretekli teden so zasledili tukajšnji orožniki pri Ungarju, mlinarju na Kamenem, da je imel že od jeseni staro žensko zaprto v mrzli nesnažni kleti, in jo hranil z zelo slabo hrano. Žena je tudi orožniku vse natanko pojasnila, in tudi to, da je imela celo zimo zmrznjeno obleko na sebi. Počuti se zelo slabo in najbrž tudi umre. Denarja še ima nekaj čez 400 kron. Če nista imela gospodarja usmiljenja do žene, naj bi ga bile imele vsaj gospodčne, ki se v katoliškem bralnem društvu izobrazujejo.

Shod zaupnikov narodne stranke za šmarski okraj v Šmarju dne 17. t. m. Shoda se je udeležilo izmed 150 povabljenih 110 do 120 mož. Pred vstopom v zborovalnico je nekaj nepovabljenih trškega župana zaprosilo, naj smejo poslušati. To se jim je seve dovolilo, ker narodna stranka noče nikogar odrivati, njeno delovanje je za vsakega in za vse štajerske Slovence. Omeniti se pa mora, kako sta kot nepovabljeni hotela g. Copf Avgust, (predsednik kat. pol. in izobr. društva za šmarski okraj in odbornik — namestnik kmečke zveze) in Stoklas Jože (odb. prvega društva) vstop izsiliti. Prvi se je bližal vhodu v zborovalno dvorano Stoklas in z neko drznostjo hitel na vstopivše pazečemu vabitelju županu kazati vabilo, češ, povabljen sem, vstopiti smem. Z rudečico oblit moral pa je postati in obstati, da ni dobil vabila na svoje ime, marveč da ga je dobil od nekega drugega povabljenca. Župan ga je vkljub temu v imenik povabljenec vpisal in mu dovolil vstopiti. To videvši se je ojačil tudi g. Copf in je ravno ta manever ponovil. To kaže, da sta oba bila dobro dresirana od svojih mojstrov. Tudi Copf je bil v dvorano spuščen. Če sta tudi ta dva prav poštena kmeta, vendar kolik razloček je med njima in onimi nepovabljenici, ki so brez prišuntanega povabila vstopa prosili! Teh nastopanje je bilo možato, onih dveh pa neodkritosrčno do skrajnosti. Kolik razloček je pa tudi med ravnanjem narodne stranke in pa istim društev, ki imajo kakor v zasmeh v svojih imenih besedo „katoliška“ to je vesoljna, vsem pristopna! Narodna stranka celo k svojim zaupnim shodom pripušča najhujše svoje nasprotnike, razne „zveze“ so pa srečne, če so izvoljenci sami med seboj. Kdor zna le v kalnem ribariti, ne sme na solnce. Nar. stranka pa gre na dan in privoščiti najzagrizenejšemu nasprotniku, da čuje o njenih ciljih. Gotovo tudi imenovanima ne bo škodilo, kar sta slišala. Mi le ponovimo in pritrdimo županovim besedam, ki jih je kot izvoljen predsednik zborovanja v svojem pozdravu izrekel. Glase se približno: Ključ, ki se ne rabi, rujavi, voda, ki se ne giblje, osmrdi, kdor ne napreduje, nazaduje; noge imaš, da hodiš, roke za delo, jezik za govor, a glavo, pamet, da misliš, razmišljaš; z mišljenjem se pa človek spopolnjuje ter tako bliža najpopolnejšemu bitju — Bogu. Lenoba v mišljenju je mati mnogobrojnega zla. Lenuh v mišljenju in kdor samostojno re sklepa, je in ostane hlapec, duševen suženj drugih. Narodna stranka pa hoče tako suženjstvo odpraviti, misleče in razsodno ljudstvo vzgojiti. — Predsednikom shoda je bil izvoljen g. župan Ferlinc. — Urednik Spindler je v kratkih besedah orisal vzroke ustanovitve narodne stranke. V obširnejšem govoru je gospod dr. Karlovšek razjasnil program stranke, osobito njeno stališče nasproti kmetijskemu vprašanju. Med splošnim odobravanjem je bičal našo dosedanje politiko. Govor g. dr. Karlovška je žel burno priznanje. V okr. odbor narodne stranke za šmarski okraj se je na predlog navzočih zaupnikov iz posameznih občin volilo. Tako se torej ni nikogar vsililo, marveč le želji zaupnikov se je z volitvijo pritrdilo. Odbor šteje 16 članov in si je zbral na predlog župana Ferlinca za načelnika

g. Kregar Jožefa, posestnika, okrajnega, občinskega odbornika itd. pri Sv. Petru na Med. selu. Njegovim namestnikom je pa bil voljen župan, učitelj, posestnik itd. Ferlinc Franc v Šmarji, tajnikom pa Strmšek Alojz, nadučitelj, posestnik itd. tudi pri Sv. Petru. — Med celim zborovanjem je vladal vzoren red in občna pozornost. — Zavedni napredni Slovenci šmarskega okraja so ta dan pokazali, kako resno razumevajo položaj in stvarno delo za narodni napredek. Čast jim! — In sedaj — krepko na delo!

Slovenska Bistrica. Narodna stranka je od prvega početka po vseh svojih močeh delovala na to, da bi Slovenci pri letošnjih volitvah dobili v Slovenski Bistrici večino v okrajnem zastopu. Okrajni odbor stranke je iz ravno tega vzroka sklical tudi shod na preteklo nedeljo, na katerem bi se naj bilo govorilo o edinem predmetu, volitvah v okrajni zastop. Župnik Medved je pa postal ljubosumen in mu ni bilo prav, da bi naj narodna stranka imela v tem važnem vprašanju kake zasluge. Prišel je k prirediteljem in jim odgovarjal prirediteljev shoda, ker baje ni potreben. Ker ni bilo vzroka gospodu župniku ugoditi, se je zmaščeval in sklical protishod na isto uro. „Slovenski Gospodar“ je bil toliko nepošten, da je za župnikov shod delal s pozivom, naj se vsi župnikovega shoda udeležijo, kajti shod narodne stranke baje ni sklican za kmete, ampak za učitelje. Dokaz zadnja številka tega poštenega lista. Ker narodna stranka ni hotela biti vzrok prepirom v narodno tako važnem trenutku, je okrajni odbor stranke v Slov. Bistrici sklenil (in ta sklep prirediteljem župnikovega shoda naznanil) že v petek pred shodom, da zaradi ljubega miru narodna stranka svoj shod, čeravno prej sklican, opusti in se udeleži župnikovega shoda, kar se je tudi zgodilo. Župnik Medved pa ni imel toliko takta, da bi bil pustil govornika narodne stranke dr. Gosaka mirno o stvari govoriti, ampak je nahujskal svoje Laporčane, da so govornika z neslanimi vmesklci motili, vsled česar je gosp. dr. Gosak govoril le četrte ure. Navzoči duhovniki so obsojali Medvedovo postopanje; da bi zoper njega nastopili, k temu jim je manjkalo poguma. Napredni kmetie veleposestniki so bili zaradi Medvedovega postopanja tako ogorčeni, da so izjavili, da se volitve ne udeležijo, ako bode župnik Medved kandidiral v okrajni zastop.

Profesor dr. Vrstovšek. V vseh akademskih krogih vzbuja veliko razočaranje, da je mariborski profesor dr. Vrstovšek v zvezi s hujskajočim župnikom Medvedom v Slov. Bistrici nastopil kot govornik na shodu, ki je bil uprizorjen kot protishod zoper narodno stranko. Gospod profesor menda misli, kjer je dobro, tam bodi moja domačija. Obžalujemo ga.

Volitve v okrajni zastop slovenjebistriški. Slovenci so propadli. Vzroki so nam jasni in jih bomo svoj čas brezobzirno razkrinkali. Dokler bodo v okraju komandirali hujškači pod krinko vere, — ni upanja na zmago. Nasprotniki imajo v skupini veleposestva, ki odločuje, 9 glasov večine. Obširno poročilo prinesemo.

Konjiški okrajni zastop si je izvolil načelnikom zopet graščaka Posseka s Pogleda pri Ločah.

V Sv. Jerneju pri Ločah je posestnik Fijavž p. d. Gril ubil svojo ženo dne 12. t. m. Žena je branila sina, ki ga je oče hotel kaznovati. To je moža tako razkačilo, da jo je tolkel po glavi tako dolgo, da je bila mrtva. Pred blizo 10 leti je v isti hiši oče ubite žene ustrelil svojega sina.

V Framu pri Mariboru je bil minolo nedeljo shod, obiskan od okoli 80 ljudi. Poročal je o svojem delovanju poslanec Robič in zborovalci so ga proglasili za kandidata.

V Mariboru postavijo krščanski socialci proti Wastianu svojega kandidata. O teh ljudeh se mora reči, da so politični komedijanti. Slovenci bodo vendar konečno morali te brezsrčne škodljivce Slovencev pošteno razkrinkati. Ali ne čutijo mariborski voditelji, ki hočejo imeti v Mariboru „središče slov. politike“, v sebi toliko volje, da bi šteli slovenske glasove, ki jih mora biti pri resni agitaciji lepo število?

Izrečani porotniki v Mariboru za l. 1907. so večinoma sami Nemci. Med tem jih je iz mesta Maribora 21 (in sicer 12 glavnih, 9 nadomestnih), iz Ptuja 10, iz Ormoža 1, dočim je iz celega ptujskega okrajnega glavarstva le eden z dežele. Iz celega ljutomerskega okraja ni nobenega porotnika! Med vsemi porotniki je pa samo pet Slovencev! Potemtakem je pač umevno, zakaj so mariborski in ptujski Nemci tako vneti za mariborske porotnike

in zakaj si upajo nemški listi in „Štajerc“ tako nesramno žaliti Slovence. V bodoče bomo pri sestavljenju imenika porotnikov že skrbeli za to, da ne bodo pri porotnih obravnavah sodili Slovencev sami Nemci iz Maribora, Ptuja in Ormoža.

V Št. Ilju v Slov. Gor. je sūdmarka že popkupa blizu 200 oralov slovenske zemlje in jo bode parcelirala za nemške naseljence. Kaj pa dela vodstvo mariborskih Slovencev? Kje je tisto toliko hvalisano narodnjaštvo?

Očeta je obstrelil dne 29. t. m. 31 letni čevljar Ferdinand Krois iz Rožpoha pri Mariboru. Sprl se je zaradi neke malenkosti z očetom, ki je sedaj kovač na Tezni. Ustrelil je nanj dvakrat iz revolverja. Ranil ga je na desni roki. Potem je zbežal. Policija ga je dne 13. t. m. prišla. Izročen je okrožnem sodišču.

Ogenj. V Zgornji Polskavi je gorelo pri trgovcu Kolegerju v noči od 14. na 15. t. m.

Ustrelil se je v Mariboru tesarski mojster K. Kiffman.

Okrajni odbor narodne stranke za dravsko dolino ima v nedeljo v Rušah velevažno sejo. Povabljeni odborniki se enkrat prosimo, da zanesljivo pridejo. Načelnistvo.

Menice je ponarejal trgovec Fr. Petelinc v Št. Vidu pri Ptuj. Na menicah je podpisal dva posestnika iz mariborske okolice in je hotel dobiti pri menični banki v Mariboru denar — pa so ga prijeli.

V Ormožu se je v preiskovalnem zaporu obesil 74 letni Pavel Tučič; bil je na sumu, da je ubil in oropal v Jastrebcih 70 letno Marijo Dečko.

Iz Polenšaka se nam piše: Tukaj se je ustanovilo pred kratkim bralno društvo, kar ptujskega „Štajerca“ seveda močno peče. „Štajerc“ imenuje bralno društvo „neumnost“. No seveda, ako bi bilo novo bralno društvo nemškutarsko in bi bilo naročilo kakih 10 iztisov „Štajerca“, potem bi seveda bilo „napredno“ in „Štajerc“ bi ga gotovo povzdigoval v deveta nebesa. Sicer je pa najboljšje znamenje, da je bilo bralno društvo pri nas potrebno, to, da ga „Štajerc“ napada.

Iz Jurovc pri Ptuj. Tukajšnje kmetijsko bralno društvo je priredilo dvodnevni gospodarski poučni tečaj in sicer 6. in 7. t. m. Predavala sta gg. Belle in Zupanc splošno o kmetijstvu, sadje-reji in o vinoreji. Precejšnje število posestnikov se je udeležilo teh poučnih predavanj; da bi se tudi tako ravnali. Za pozneje je obljubil priti g. Jelovšek predavat o živinoreji. Opozarjamo že sedaj, da se tega predavanja mnogoštevilno udeležite.

„Zastopnik Koroške“!! Pri zadnjem strankinem shodu „Štajerca“ navaja se v vseh odborih kot član tudi „zastopnik Koroške“ in sicer brez imena, dočim so vsi drugi odborniki z imenom navedeni. Kakor smo pa izvedeli iz zanesljivega vira, ni se navedenega shoda udeležil niti eden Korošec, vsled tega je moral „zastopništvo Koroške“ prevzeti nek ptujski „Nemec“. Zdaj nam je seveda umevno, zakaj ni „Štajerc“ „zastopnika Koroške“ z imenom navedel!

Shod zaupnikov narodne stranke v Ptuj v nedeljo dne 24. t. m. se vrši v zgornji dvorani Narodnega doma ob 11. uri dopoldne in obeta biti nad vse zanimiv. Priprave so končane. Na shodu se bo razpravljalo: 1. Zakaj se je ustanovila narodna stranka, kaj hoče in kako hoče delovati za napredek slovenskega ljudstva? Kakšna načela zastopa narodna stranka glede kmečkega in glede drugih stanov? 3. Tesnejša združitev somišljenikov narodne stranke v okrajih Ptuj, Ormož, Gornja Radgona, Št. Lenart in Ljutomer, posebej konečna popolna sestavitev okrajnih odborov za Ptuj, Ljutomer in Gornjo Radgona. 4. O novi volilni postavi in o bodočih volitvah v državni zbor. — Kakor je iz tega razvidno, se bodo razpravljali na shodu prevažni predmeti in zato upamo, da se bodo povabljeni v čim največjem številu shoda udeležili.

„Štajerc“ se boji za svoje „somišljenike“. V zadnji svoji številki naznanja strmečemu svetu, da bo Slawitsch, načelnik „napredne zveze“, postavil v vseh 7 volilnih okrajih Spodnje Štajerske svoje kandidate. Vendar pa gospodje pri „Štajercu“ nimajo kaj posebnega zaupanja v trdno „štajercijansko“ prepričanje svojih ljudi, ker jim v svoji izredni „svobodoljubnosti“ polagajo na srce sledeče: 1. Nikdo se ne spuščaj z nasprotniki v politični pogovor, ker te hočejo s tem le odvrniti od prave poti. 2. Nikdo se ne udeležuj nasprotniških shodov, kajti vsaka ostra beseda je kazniva po novi postavi. — In ti ljudje

pravijo, da hočejo „ljudstvo“ vzgajati k politični „svobodi“?

V Slivnici pri Mariboru je grof Sahönborn, lastnik grajščine, dovolil kmetom, da smejo streljati zajce vsak na svojem zemljišču. To dovoljenje traja, dokler bo on lastnik lova.

Krvoskrumba in detomor. V Eisbachu pri Gratweinu je 20 letna Ana Marchl obolela, a se ni pustila zdraviti. Zaradi tega je nastal sum, da je porodila in dete zapravela. Ko so orožniki preiskovali, je sprva tajila, pozneje pa priznala, da je dete takoj zadušila iz sramu, ker je bil otrok plod njenega občevarja z lastnim očetom. Oba se bota morala zagovarjati pred sodnijo.

300 kron je vtaknil v žep sluga Grimm v Gradcu; vinarski nadzornik Matiašič mu je izročil vsoto, da jo odpošlje vinarskemu nadzorniku Stumbergerju v Šmarje pri Jelšah. Grimm je bil, ker je njegova sestra denar založila, obsojen samo v trimesečno ječo.

S splošnega učiteljskega shoda v Gradcu. Prinesli smo kratko poročilo o shodu. Najvažnejši del zborovanja je bilo vsekakor predavanje učitelja Gassareka iz Maribora. Glavne misli njegovega govora so: Gmotno stanje učiteljstva je slabo. Na Štajerskem nosi odgovornost zato dežela, deželni zbor in deželni odbor, ki so poklicani in dolžni pomagati in sklepati plačilne postavbe. Govornik je razmotrival na to splošno stanje šolstva, o plačevanju za šole in šolske potreščine, o preobloženosti šolskega pouka, o državnem gospodarstvu itd. Vse velikanske vsote, ki gredo iz žepa davkoplačilcev, gredo v žrelo mnogih nepotrebnih naprav, ves srednji stan (rokodelci, trgovci, mali posestniki, delavci, uradniki in učitelji) se vsled današnje državne politike tišči k tlom. Razpravljal je nato o postavah glede učiteljske plače. Temeljne plače naj bodo povsod enake, za mesto in deželo; povsod se razvija promet precej enako in cene so si povsod precej enake. Pač pa se naj doklade prilagodijo krajevnim razmeram. Deželna postava iz l. 1899. ima mnogo prednosti, a tudi mnogo napak. Za prednosti smo hvaležni, nedostatki se morajo odpraviti. Vse se podražuje: živila, obleka itd. A učitelj mora stanu primerno nastopati — pri slabi plači ne more. Postranski zaslužki so pičili: Služba organista je slaba, zdravju škodljiva. V obrtnih šolah je plača slaba, inštrukcije je težko dobiti. Vsaka postranska služba je roparka na življenjski moči učiteljevi. Škodo trpi javna šola. Zato kličemo: Delavec je vreden plačila — vsem se mora stanje zboljšati, nočemo nobenih prednosti posameznikom. Hočemo biti v plači in uvrstjenju enaki višjim razredom državnih uradnikov. Do izpolnitve naše želje pa zahtevamo 20 odstotno draginjsko doklado.

Rezolucije, ki so se sklenile, so v glavnem sledeče:

1. Vsled večjega pomena in razširjanja šolstva in vsled draginje je učiteljstvo primorano, prositi deželni zbor za večje zboljšanje plač vsem učiteljem, učiteljicam in učiteljicam ročnih del, do tedaj pa za draginjsko doklado. 2. Vsi članovi učiteljstva se naj naredijo gospodarsko neodvisne. V tem oziru zahtevamo izjednačenje učiteljev in učiteljic moških in meščanskih šol s c. kr. drž. uradniki 11. do 8. razreda in sicer tako, da vsak učitelj oz. učiteljica deželnih ljudskih in meščanskih šol pride lahko po službenih letih v 8. plačilni red brez ozira, če ima voditeljsko mesto ali ne. Šolski vodje, nadučitelji in ravnatelji dobe primerno upraviteljsko doklado. S 35. službenim letom lahko stopi vsaka učiteljska moč s polno plačo v pokoj; tudi za vdove in sirote je enaka oskrba, kakor pri državnih uradnikih. — Razdelitev plače po krajevnih razredih se opusti. 3. Do končne ureditve plač se naj od 1. jan. 1907 pripozna vsem učiteljem in učiteljicam na deželnih ljudskih in meščanskih šolah draginjska doklada v izmeri 20 odstotne plače. Pomisliti treba, da je od l. 1899. narasla cena vsem živilom in potrebščinam za 30 odstotkov. 4. Splošno učiteljsko zborovanje z dne 2. svečana 1907. v Gradcu prosi navzoče deželne poslance, da delujejo v tem smislu.

Delovanje nemškega šulferajna na slovenskem Štajerskem. Zanimivo in poučno je predočiti si delovanje nemškega šulferajna na slov. Štajerskem v zadnjih letih. Kaj vse je storil za ponemčenje Slovencev? — Ustanovile so se šole: v Sevnici — najprej zasebna dvorazredna, potem s pravico javnosti in konečno razširjena, — ki ima sedaj lepo poslopje blizu kolodvora; v Šoštanju — dvorazredna — s pravico javnosti, razširjena l. 1905.; v Pekiřjah pri Mariboru;

v Št. Ilju v Slov. Goricah, ustanovljena l. 1889., od občine prevzeta l. 1901. — Društvo je ustanovilo otroške vrtce v Ormožu in v Slov. Bistrici. — Dalje podpira šole v Poberžu pri Mariboru in šolske vrtce v Marenbergu, Brezicah, Slov. Gradcu in Velenju. — Verski pouk podpira v Pekiřjih, pouk v ročnih delih pa v Razvanju. Šulferajn podpira glasbeni pouk v Ptuj ter ima svoja šolska in društvena poslopja v Sevnici, Ljutomeru, Rogatcu, Št. Ilju, Slatini, Šoštanju, Žusmu, Laškem itd. Šulferajn je dovolil podpore za poučna sredstva v Vuzenici, Št. Ilju in Žusmu, podpore učiteljem pa v šestih slučajih. — Največji dar je položilo društvo za zidanje ponemčevalne šole za Gaberje in celjsko okolico, ker je darovalo v ta namen 100.000 K. — Delovanje društva je za Slovence v več ozirih poučno. — najbolj v tem, da se delokrog društva širi, da rastejo vedno nove ponemčevalnice na slovenskih tleh, potem v tem, da se dajo celo slovenske, oziroma utrakvistične (t. j. dvojezične) šole podpirati od šulferajna. — dalje, da celo slovenski duhovniki slovenske lavantinske škofije dobivajo plače od šulferajna in da se najdejo na slovenskih tleh učitelji, ki sprejemajo podpore in plače od tega društva. Ta dejstva naj zadostujejo za sedaj. — Razkritja sledijo.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Volilno gibanje na Koroškem. Nemci so že sicer davno začeli iskati kandidate, vendar še nimajo do danes vseh skupaj. Seveda postavijo Nemci tudi v takozvanem slovenskem borovškem volilnem okraju svojega kandidata, najbrže nekega Seifritza, da tako pokažejo, kako prav so imeli, ko so govorili, da je to okraj, za katerega bo velik boj, in da se na drugi strani pokaže, kako prav so imeli koroški Slovenci, ko so trdili, da nimajo po novi volilni postavi nobenega sigurnega volilnega okraja. Tudi socijalnodemokratska stranka je že postavila v vseh 10 volilnih okrajih na Koroškem svoje kandidate; v slovenskem volilnem okraju, kjer imajo socijalisti posebej v Borovljah in drugod precej zaslonbe, kandidira voditelj slovenskih socijalnih demokratov, Etbin Kristan.

V Št. Jakobu v Rožu začnejo zidati narodno in gospodinjstvo šolo že to spomlad. Načrt in proračuni so od oblasti potrjeni. Sedaj se dovaža pridno kamen in pesek ter se skrbi za stavbni les.

Pri občinskih volitvah v Radišah dne 26. m. m. so zmagali nemškutarji.

Kranjsko.

Volilno gibanje. Socijalnodemokratska stranka kandidira na Kranjskem v 5 okrajih: 1. za mesto Ljubljano Etbin Kristan, 2. za volilni okraj ljubljanska okolica Josip Petrič, 3. za volilni okraj Radovljica - Kranjska gora, Tržič Josip Kopač, 4. za volilni okraj Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirknica Josip Kopač in 5. za volilni okraj Litija, Višnja gora, Radeče pisatelj Ivan Cankar. Slovenska ljudska t. j. dr. Šusteršičeva stranka določi kandidate na zaupnem shodu dne 28. t. m. Narodno-napredna stranka še ni postavila kandidatov.

Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev je imelo minolo soboto svoj redni občni zbor v Ljubljani. Društvo je tudi v pretečenem letu vrlo napredovalo. Premoženje se je zvišalo za približno 2000 kron. Predsednikom je voljen zopet g. dr. Zbašnjik.

Slovensko osrednje čebelarstvo v Ljubljani je imelo minolo nedeljo svoj deveti občni zbor. Obisk je bil prav dober. Štajerske čebelarje je zastopal g. avskultant Zdošek iz Celja. Društvo je koncem l. 1906 imelo 16 podružnic, udov pa 758. Predsednikom je bil zopet izvoljen g. Gustav Pirc.

Občinske volitve v Postojni so končane. Zmagala je narodno-napredna stranka. Župan je zopet g. Gregor Pikl.

Primorsko.

Zavarovalnica za nezgode v Trstu in slovenski jezik. V seji tega zastopstva delodajalcev in delojemalcev, ki se je vršila nedavno, je predlagal odbornik Franc Pust, naj bi se vodil za-

pisnik tudi v slovenskem jeziku. A predsednik Brunner se je temu uprl, češ, da se mora obravnavati in pisati zapisnike v nemškem jeziku, samo italjanskim članom, ki ne znajo nemško, je dovoljeno govoriti italjansko. Slovenski se sploh ne sme govoriti in tudi slovenski predlogi ne bodo prišli v poštev. In predlog je bil sprejet in to — čudimo se! — z glasovi socijalnih demokratov.

Ženo je umoril v Trstu 39letni črevljarski Anzel Grassi, ker je imela ljubimsko razmerje z brivcem Josipom Monaco. Zadal ji je več ran s črevljarskim krivcem. Porotniki so ga minolo soboto oprostili krivde in kazni.

Kratek čas zakonsko srečo užival je žel. sprevodnik Dijakonovič. Dne 14. t. m. ga je v Prvačini povozil vlak; odtrgalo mu je obe nogi in ga tudi sicer močno poškodovalo. Bil je naglo mrtev. Poročil se je še le dne 9. t. m.

Tri javne shode je priredilo tržaško politično društvo „Edinost“ minolo nedeljo, in sicer: v Rojanu, Rocolu in Skednju. Na shodih zbrane množice so se z ogorčenjem izrekle zoper krivični in nazadnjaški načrt novega volilnega reda za tržaški deželni zbor, kateri načrt je enostransko in naravnost Slovincem sovražno izdelal deželni odbor. Slovenci bi bili po tem načrtu oropani vsakega zastopstva v Trstu in okolici.

Slovenci in Hrvati v Istri bodo pri prihodnjih volitvah v državni zbor postopali skupno in sta se zato politično društvo „Edinost“ v Trstu in politično društvo za Hrvate v Istri sestavili kot osrednji volilni odbor za Istro. Kakor znano, bi dobili v Istri po novi volilni postavi Hrvatje 2, Slovenci 1 in Lahi 3 poslance.

Istrsko učiteljsko je predložilo deželnemu zboru prošnjo za izboljšanje gmotnega položaja.

LISTEK.

V žganjarni.

Spisal Rob. Košar.

(Konec.)

Ali Tomašek se ni zmenil za kreg. Obrisal si je s suho roko razpokane ustnice, katere je slastno oblizoval, ter sedel mirno na gospodarjev prostor, z obrazom proti kotlu.

„Pa kaj mi to ubogo žganjičico toliko oponašaš“, je dejal hladnokrvno. „Če bi je imel toliko, kolikor sem je že spil, bogme, kmetijo bi si kupil, da ne bi več nosil želarskih hlač.“

Tudi drugi so se začeli jeziti. Zavidali so Tomašku oni veliki požirek in misleči, da gospodar v svoji jezi ne bode upošteval starih pravic v polnem obsegu, so začeli pomagati gospodarju. „Tomašek, poberi se, dovolj si se že načrepal“, je dejal eden izmed njih.

Onega pa je toplo žganje že nekoliko pregrelo. Zato se na klopi zadovoljno stegne in spoznavši ves položaj, odgovori nekako prepričevalno, ne da bi se le količkaj razburjal: „E, zaradi te božje kapljice se tako jezite, ki je prišla v moj želodec brez vašega privoljenja. Norci! Pametni bodite, pijte! Ob kresu ga ne bo.“

Oni so obmolknili. Le gospodar se ni dal pomiriti. „Sram te bodi, Tomašek“, je nadaljeval jezno, „še enkrat sram. Kmetijo si zapil, deca ti stradajo, žena se je preobdelala, ker je sama skrbela za otroke, ti pa si vedno stari pijanec!“

„E pijanec se ne spreobrne, dokler se v jamo ne zvrne. In če bi se tudi splačalo, — ne bi hotel. Novemu se človek težko privadi.“

„Samo za žganje ti je. Glej kakšen si že, potepuh!“

„Hm, za žganje? Manje gre iz mošnje, pa več v glavo.“

„Kmetijo si zapil, lump!“

„Kaj se boš. Saj sem ga samo za tri krajcarje „frakeljč“.“

„Vsak dan si pijan, pijanost ti!“

Tomašku je začelo presedati govoričenje. Zato je odvrnil nevoljno: „Ali kaj se zaletavaš v mene? Kar človek govori, to srce želi — in gotovo bi tudi ti rad bil pijan kakor jaz. Kaj tebe to briga! Do jutra se vsako noč prikotam domov.“

Gospodar videč, da ničesar ne opravi, se obrne h kotlu, kjer je začelo kapljati iz cevi. Tu podstavi majhno posodico, da ulovi „ficka“, kakor se imenuje prva, najslabša, trdijo, da celo strupena tekočina iz vsakega kotla. Potem še naloži drv na žerjavico.

Tomašek pa je spoznal, da ga je hudo razjezil in da bo pod takimi pogoji slabo iztek

današnji dan. Zato mu začne nekako tolažilno govoriti: „Ti, Tone, ti praviš, da sem pijanec. Veš, stari Čohun je tudi pijanec, čeravno si ne privoščiš kaplje žganjice. On je skopuh, ki nabira zlato, — jaz, jaz pa hočem žganje. Oba hočeva svoje. No, in če vzamemo tako povprek vse ljudi, smo vsi pijanci. Eden tako, drugi tako. Zato pa bodi pameten. Kaj se boš jezil nad menoj! Daj mi piti in bédiva si dobra! Hej, Tone, natoči!“

Gospodar je med tem opravil svoje delo. Jeza mu je minila in sedel je zopet na klop, natočivši si žganja. Najprej je sam goltnil, potem pa je steklenico ponudil drugim, rekoč: „Saj dam, samo vzeti je grdo.“

„E, to ti je vse eno, odvrne Tomašek, „samo da se dobi. In če si vzamem, ni treba drugemu dati. Če rad ne da, mu še prihraniš jezo. — No, zdaj si tiho,“ je pristavil, videč, da drugi prikimavajo njegovim besedam.

„Kaj bi si naj pričel s teboj, pijanec, ko imaš jezik kakor igla, odvrne gospodar.“

„Ha, to so župnik tudi rekli,“ nadaljuje Tomašek. „Enkrat sem bil pri njih in zaradi žganjice so mi držali tako pridigo, da vsa žganjica vsega sveta ni vredna tako lepih besed. Prosili so, grozili so, naj se poboljšam. Jaz pa sem samo stal in poslušal, tako lepo so govorili — kakor med. Nato so me gledali nekaj časa — jaz sem povetil glavo — oni pa so segli v žep in mi dali krono.“

„To imaš, Tomašek, pa ne pij več žganja.“

O gospod, hvala lepa, sem rekel, jaz pijem tudi vino. „Zdaj pa, Bog ne daj, da bi šel k Petkovici na žganje,“ so mi zažugali s prstom. E, gospod, sem hitro odvrnil, ne bom šel mimo vas, da bi v vas dahnul. — Lop! so zatresnili vrata, pa sva bila pri kraju z najnimi besedami, ker sem ostal sam. Ne vem, kaj jih je tako pičilo. Gospodje so čudni ljudje!“

Gospodar pa je dejal: „Kako si že rekel enkrat? Koliko si je spil?“

Tomašek izprazne čašo, potem šele odvrne: „Saj mi nisi jalen (nevoščljiv). Veš, pa toliko je je, da bi gnala mlinško kolo.“

„Oj ti nesrečni goltanec!“

Tomašek se zadovoljivo nasmehne.

„Da, da“, je rekel zadovoljno, „če bi vedel za dohtarja, ki bi mi znal narediti novi goltanec, — trezen bi šel k njemu. Stari je kakor svinjski podplat od same žganjice.“

„Kaj ne veš za takega dohtarja? Pa si imel toliko opraviti z njimi“, vpraša nekdo.

„Z dohtarji je čudna res. So taki, ki vračijo zdrave in taki, ki vračijo betežne. Jaz sem imel opraviti samo s takimi, ki vračijo zdrave. Drugih ne poznam.“

„Ker si se vedno pretepaval, pretepač.“

„Vrag ti pretepavanj! Za vsako tako šalo so mi poslali nekaj „plavi papir“. (Misli je uradni zavitek, ki je navadno modre barve.) No, in ko sem dobil ta papir, pa sem šel, ker sem moral iti. Veste, da vam povem, papir je nekaj vražjega na svetu. O kako hitro pritira človeka; hujski je ko žandar in skriti se mu ne moreš, ker ga v rokah držiš. Posebno plavi je ves hudičev. Iz tega se niti bankovci ne delajo.“

„Kam te je natiral, Tomašek?“

„K dohtarju in k sodniji.“

„Ali so te?“

„So me. Prvokrat sem dobil 10 kron, drugokrat 20 kron, tretjikat pa 50 kron. Tako dobro že dolgo nisem služil, ha, ha, ha.“

Med tem se je čaša že trikrat napolnila in je bila že tretjič prazna. Obrazi so se začeli rudečiti, le Tomaž je čimbolj bledele in oči so mu nekako steklenele. Vendar je bil še zunajno miren in le tuintam se mu je telo nalahko zazibalo. Gospodar je odstavil posodico, ki se je napolnila s fickom in podstavil lonec za tekoče žganje. Sever je tulil okrog oglov, ter pritiskal dim v žganjarno, da se je napolnila s smradom. Zdaj in zdaj je priletela skozi razbito in s krpami zamašeno okno drobna snežinka, padla na tla, ter se hipoma raztopila, kakor bi se ustrašila teh ljudi v zaduhli žganjarni. Tomašek pa je zopet krepko potegnil iz čaše, katero si je bil sam napolnil, ter nadaljeval svoje misli o plavem papirju, ki zakrivi po njegovem mnenju vse gorje na svetu.

„Da, da, ta plavi papir, plavi zavitek, vrag ga naj vzame. Če ti spravijo hišo na boben, če te obsodijo na sodnijo, če te potirja „šparkasa“, kdo ti je kriv? — Plavi papir. V belem še nisem dobil nikdar nič hudega.“

Vsi žganjičarji so pritrjevali ter postali skoro nekako otožni radi groznega „plavega papirja“, kojega vsemogočnost so dobro poznali.

„He, Tomašek“, se oglasi nekdo, da pretrga mučni molk, „si plačal tisto, kar si zaslužil na sodniji?“

„Kaj bi plačal, ko nisem imel denarja. Sedel sem; — samo v taki sobi, ki nima kljuke. In tisti gospod, ki me je porinil v ječo, me je imel najrajši, ker me je zgrabil za roko. — Kaj bi plačal, denarja ni dobro imeti.“

„Ej, jaz bi ga pa rad imel.“

„A jaz ti pravim, da ni dobro imeti. Eden je imel nekoč desetak, pa je bil zaprt.“

„Kako to?“

„Ker je bil desetak ponarejen.“

„Seveda, takega ne smeš nositi v žepu, hej.“

„Kaj ga ne bi smel. Samo dobro mora biti narejen, da ti ga nihče ne spozna.“

Tomašek se je pri zadnjih besedah tako močno zazibal, da je skoraj telebnil na tla, kajti vedno bolj se ga je lotevala pijanost.

Vsi so se s krohoto nasmejali, gospodar pa je dejal: „Ho, Tomašek, ti boš se danes pri-kotal domov.“

„Saj nimam tvoje kože, da bi mi žal bilo za njo“, odvrne pijanec, streznivši se toliko, da zopet nagne iz polne čaše.

„Zdaj pa bo zadosti, Tomašek“, nadaljuje Tone, „ti si pijan, žena pa te bode počakala z burkljo.“

„Kaj zato. Natoči! Jaz sem kakor Hrvat, Hrvat pa je kakor vrba. Bolj jo klestiš, bolj oživi. Zato bo moja rakev stara vrbača, ki bo spredaj in vzadej zamašena s slamo. No, daj še piti, potem bo menda dovolj.“

Gospodar, ki je sam že nekoliko „čutil“ moč žganjice, je znova natočil in čaša se je še večkrat izpraznila. Vsi so postali čimdalj bolj pijani. Nekaj časa so molčali. Svetilka je začela poje-mati in nevoljno je plapolala zamazano bela lučka, kakor bi hotela opomniti žganjarja, da je zdaj vsega dovolj. V stolpu je udarilo polnoči. Možem so legle glave na prsi in dremaje so se naslanjali drug na drugega. Tomašek si je zamrmral neko nerazumljivo pesem. Nato pa je začel, kakor v sanjah, kimaje z glavo: „Bog si ga naj ve — kaj je to. Če sem pijan — slišim ptice. Pojo — pojo — pojo, rožice cveto — pomlad je krog mene.“ Zdaj je padel po tleh. To je zbudilo dremajoče žganjarje, da so planili prestrašeno po koncu. Gospodar je zaklel, ter zgrabil svetilko, ki bi se skoraj prevrnila z okna. Tomašek pa se je kobacal na klop jecljaje: „Piti, piti, dajte piti!“

„Daj mu onega ficka, naj se napije, da bo enkrat mir“, je dejal nekdo.

„Daj piti, daj“, je momljal Tomašek.

Gospodar mu ponudi posodo, katero izprazni Tomašek do dna.

„Bog ti blagoslovi“, zašepeče več glasov.

Tomašku se začne zibati gornje truplo sem in tje, naprej in nazaj in oči se mu zalijejo s krvjo. Konečno poskusi vstati, ali hipoma se zgrudi na kolena. Nekdo je pljunil pred se.

„O, le pljuvajte po meni, jaz sem vsemu vaje“, je zamomljal, plazeč se po vseh štirih proti vratom, kakor bi hotel na sveži zrak. Tik pred vrati pa obleži na kupu repe. Še enkrat se mu nekako vrnejo misli, kajti v presledkih začne govoriti: „Čudno, nekateri — nekateri imajo srečo — poberejo bla-blatu, pa je — zlato, jaz — jaz pobrem zla-zlato, pa i-imam bla-bla-blatu v rokah.“ Zadnje besede mu je zadušilo zamolklo hropenje. Krčevito je prijel in stisnil debelo repo. Nato mu je truplo zatrepetalo in iz obraza so mu izginili sledovi življenja. — — —

Vse je postalo tiho, mirno, le curljanje tekočega žganja je motilo nočno tišino, — dokler se ni zopet zbudil dremajoči gospodar, da naloži na ogenj suhih drv.

Ko je vstopila drugo jutro gospodinja v žganjarno, je trčila z nogo ob človeško truplo.

„No, kdo pa leži tu?“ je zaklicala jezno.

Truplo se nekoliko zgane in odgovori s hripavim glasom:

„E, kaj boš vpraševala? Tomašek, Tomašek, veš, Tomašek je pač Tomašek.“

Gospodarski paberki.

Kako je postopati zoper strupeno roso in plesnobo?

(Dalje.)

III.

Ugodna lega in primerna sorta naj bo le pomoč pri zatiranju plesnobe in peronospore, a pravo zatiranje, to je: škropljenje in žvepljanje se na noben način ne sme opustiti.

Škropiti in žvepljati se pa mora tudi razumno in ne kar tako v en dan, posebno je paziti, kako se napravi tekočina, kedaj in kako se naj škropi in žveplja.

Kako se tekočina za škropljenje naredi, to ve dandanes že vsak vinogradnik, opomnim pa razločno, ker še vedno nekateri v tem oziru ne delajo prav, da se mora trs vsakokrat od vseh strani in sicer čisto na drobno poskropiti, da se škropljenje pozna le kot zelo goste čisto drobne pičice in ne kot kaplje. Škropi se naj toraj bolj od daleč, 3 do 4 m oddaljeni trs in ne čisto blizu, ker v primerni daljavi se škropljenje zelo fino razprši na trs, a v bližini se delajo kapljice.

Kadar je trsje mokro bodisi od rose ali deža, ne škropi, ker se ne prime in je torej brezuspešno. Tudi v prehladni vročini ne smeš škropiti, sicer trs zasmodi. Če je takoj po škropljenju, še predno se je na listju posušilo, začelo deževati, je dež škropljenje izpral in škropiti moraš takoj po dežju, ko je trs zopet suh, še enkrat, sicer je vse zastoj.

Istotako ne žveplaj nikoli mokrega trsa, temveč le ob lepem vremenu, in če je dež žveplo izpral, moraš po dežju žvepljanje ponoviti.

Od deželnega odbora, od raznih okrajnih odborov in vinarskih inštruktorjev se priporočajo različne razporedbe dela, kedaj in kolikokrat se naj škropi in žveplja. Iz raznih navodil sestavi sem si naslednje, katerega se že 3 leta z uspehom poslužujem jaz in tudi drugi vinogradniki; novega ne nudi to navodilo sicer nič, a izkazalo se je kot dobro, in če ve kdo za boljše, naj objavi. Uspešno bomo napredovali le tedaj, če se bomo tudi drug od drugega učili, kar je kateri izkusil in kot dobro spoznal, in želeli bi bilo, da bi se ne le strokovnjaki, temveč tudi priprosti ljudje oglašali ter zapisali, kar so dobrega izkusili to in ono, da se drugi vzpodbudijo k napredovanju. Dostikrat priprosta beseda priprostega moza več izda, kot učena razlaga strokovnjaka. Torej možje, pridno se oglašajte v našem vrlem „Narodnem Listu“. Upam, da bo slavno uredništvo rado sprejemalo sestavke — četudi ne bodo učeni — o raznih panogah gospodarstva in druge naše težnje, in tako bo „Narodni List“ res narodni list postal. — S tem pa nikakor ne pravim, da bi naši gospodje strokovnjaki ne smeli nas poučevati, ali da bi jih kmetje naj ne poslušali, tega Bog ne daj, ker strokovnjakov in njihovih naukov smo slovenski gospodarji še potrebni kot riba vode. Dokler človek živi, se nikdar ne izuči, vselej še se je treba česa naučiti, dosti čemu se boljše poučiti. Menim pa, da bi se naj priprosti gospodarji tudi oglašali ter povedali svoje mnenje o tem in onem, ker več oči več vidi in tako se pojmi bistrijo, in le tako je mogoče napredovati. Kdor pa dandanes ne napreduje, ta nazaduje in bo revež svoje žive dni ostal. Vse tekmuje med seboj, kdo bi bolj napredoval, kdo si bo znal pripraviti več in boljših dohodkov, le ubogi slovenski gospodar ne napreduje in zato je položaj Slovencev tako žalosten, da nas vse zatira, kjer le more. — A ne ustrašimo se, vsak naj poskusi napredovati ter še drugim skuša s svetom in dejanjem pomagati, vsi pa se pridno izobražujemo, pa bo za par let ali desetletij vse drugače, vse boljše. V to pomagaj Bog in mi slovenski kmetje tudi, ker vsak je sam svoje sreče kovač. (Konec prihodnjic).

Če ti teče kri iz nosa, gibljivi naglo in močno čeljusti, kakor pri jedi, to ustavi krvotok. Otrokom se lahko da kaj v usta, n. pr. zvaljek papirja, da ga žvečijo.

Drevesa, ki močno poganjajo in ne rode mnogo sadja, je bolje obrezati spomladi kakor v jeseni. S tem oslabimo drevesa in ravno to je vzrok, da se popravijo ter postanejo rodovitna.

Vino smeš pretočiti šele, ko je popolnoma čisto. V dobrih, enakomerno toplih kletih se lahko pretaka vino vso zimo; v slabih kletih, kjer se toplota menjava, se vzdigne lahko gošča in skali vino.

Razne novosti.

Verska blaznost. V Lainsu na Tirolskem je neka zblaznela kmetica „na božji ukaz“ prerezala vrat dvema otrokoma svojega svaka.

Spomeniki junakom. Japonci postavijo v Port-Arturju dva spomenika, enega hrabrim ruskim braniteljem trdnjave, drugega japonskim vojakom, ki so padli v bojih za zavzetje trdnjave. Poleg spomenika ruskim vojakom zgradijo tudi rusko kapelico, na kateri bo napis: „Junakom, ki so padli pri obrambi Port Arturja.“

Hudi viharji razsajajo v Severnem morju. V Finskem zalivu je vihar odnesel na morje 160 ribičev. Doslej so našli 7 mrtvih.

Vsled ljubosumnosti je zaklal v Hermanstadtu na Ogrskem 18letni gimnazijalec Kraus svojo gospodinjico, mlado vdovo Preska, s katero je živel že več let v ljubavnem razmerju.

Lastno mater 10 let zaprto je imel v neki kleti ugleden meščan v Aradu na Ogrskem.

Zašito srce. Zelo zanimivo operacijo je izvršil v Devinu na Nemškem profesor Wendel. Neki hlapec je bil sunjen z nožem v srce. Uro pozneje je prišel k njemu prof. Wendel s svojim strežajem. Takoj je ranjenca narkotiziral, mu odstranil pri rebrih hrustanec ter prišel do srca, iz katerega je curljala kri. Prerezana je bila neka žila. S posebno snažno rokavico je zdravnik prijel srce, ki je močno utripalo. Hitro je srce zašil ter ga položil nazaj na njegovo mesto. Takoj se je zapazilo zopetno delovanje srca. Operacija je trajala 15 minut. Drugi dan so mogli operiranega že prepeljati na kliniko, in v dveh mesecih je vkljub raznim komplikacijam zapustil kliniko ter zopet nastopil svojo službo.

Na vlaku je zmrznil med Parizom in Belfortom neki francoski trgovec.

Na pokopališču je zaklal v Novem Jičinu na Češkem kovaški pomočnik Ripka 30 letno vdovo Vavro. Vzrok: ljubosumnost.

Snežni plaz je ubil pri Puhernu na Rumunskem 15 delavcev.

Šest otrok v vodo pometala je takoj po porodu žena železniškega uslužbenca Meierja v Hebu na Češkem.

Za ogrske državne železnice zahteva ministrstvo 60 milijonov kron, da nabavi nove vozove in lokomotive.

Petnajst volkov je napadlo na lovu blizu Kološvara na Ogrskem stavbnika Novotnega. Volkovi so oba psa raztrgali, a Novotny je zveri odganjal s strelji, dokler mu niso prišli ljudje na pomoč.

Družba sv. Mohorja.

stopa pred Slovence s srčnim vabilom k prav obilemu pristopu. Kakor kaže „Glasnik“ v zadnjem službenem koledarju, je število novovpisanih udov v „zlatih bukvah“ doseglo častno število 267.194, in družba je od časa svoje ustanovitve sem razposlala samo svojim redno vpisanim udom 10.800.934 knjig.

S posebno prošnjo se zopet obračamo do č. gg. poverjenikov, da prevzamejo tudi letos svoje sicer težavno, a toli koristno in zaslužno delo, ter družbi dovedejo čim največ starih in novih udov!

Za leto 1907. izidejo knjige:

1. „Zgodbe sv. pisma“, 14. snopič.
2. „Pamet in vera.“ III. zvezek. Spisal J. M. Seigerschmied.
3. „Umni čebelar“. 1. snopič. Spisal Fr. Lakmayer. Ljuba prijateljica je slovenskim oratarjem pa tudi drugim čebelarjem, da pripravijo leta zelo napredovalo in čebelarji so od družbe že mnogokrat zahtevali poučno knjigo o tej stroki. Letos jo podamo! Spisal je to delo priznani strokovnjak-čebelar in gotovo bo ustregla širšim krogom.
4. Življenja trnjeva pot“, se imenuje lepa povest, katero po resnični zgodbi iz polpreteklega časa Mohorjanom pripoveduje znani slovenski pisatelj Jos. Kostanjevec.
5. „Slovenske Večernice“, 59. zvezek, bodo tudi podale lepega prireditelja berila. Že stara, a vedno priljubljena znanka so „Večernice“ Slovincem, in bodo to ostale gotovo tudi za bodoče.
6. „Koledar družbe sv. Mohorja za l. 1908.“

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

Nabiralne pole z denarjem naj se od boru dopošljejo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dopošljejo ob pravem času udnine! Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja tudi za posamezne pošiljateljce.

razposlalo društvo razun običajnih vabil tudi veliko pisanih vabil vsem večjim slovenskim trgovcem na Spodnjem Štajerskem s prošnjo, da jih podpisana dopošljejo svojim zalagateljem.

Vspreh teh vabil tovarnarjem in veletrgovcem po naših slov. trgovcih je bil ta, da so njih prispevki, nakazani naravnost društvu ali pa poslani po gospodih trgovcih dosegli skupno višino K 1220'67, dočim je nesla vstopnina pri blagajni vstevši preplačila K 500'02, skupno K 1729.69 odstevši stroške 544'50 ostane skupnega čistega dobička K 1185'19 v prid imenovanega zaklada.

Z veseljem smo opazili, kako naklonjeno je naše občinstvo slov. trgovstvu v Celju, česar nam je bil živi dokaz mnogobrojen obisk, posebno pa lepa, da, pretežna večina zunanjih gostov iz bližnje in dalnje okolice.

Društvo vrši tem potom prijetno dolžnost, da izreka iskreno zahvalo vsem, ki so do tako lepega uspeha na ta ali oni način pripomogli.

Bodite nam tudi vsi v bodoče naklonjeni, spominjajte se pri raznih prilikah zaklada v prid ustanovitve trgovske bolniške in podporne blagajne za Spodnje-Štajersko!

Za dijaško kuhinjo v Celju

se je nabralo na beli reduti, kar smo zadnjič sporočili, 153 K 70 vin. Darovali so p. n. gg.: Peter Majdič, Celje 50 K; F. Lončar Celje 7 K; Dr. Janko Sernec Celje 6 K; Vauken Celje 6 K; Dr. A. Gosak Celje 4 K; Dr. Fr. Majer Šostanj 4 K; Fr. Žuža Mozirje 4 K; Dr. A. Schwab Celje 3 K 10 vin.; Dr. Karba Vransko 3 K; Dr. Jos. Karlovšek Celje 3 K; Dr. Fr. Schauer Brode 3 K; Dr. Josip Sernec Celje 3 K; Dr. L. Stiker Celje 3 K; Prof. J. Kožuh Celje 2 K 20 vin.; Fani dr. Bergmann Žalec 2 K; Dr. Rihard Bergmann Žalec 2 K; Dr. J. Benk 2 K; Ant. Kolenc Celje 2 K; Dr. Kukovec Celje 2 K; Dr. Rud. Mole 2 K; Nečitljivi Dr. iz Ljubljane 2 K; Rosenberg Celje 2 K; Sudič Ljubljana 2 K; Karol Vanič Celje 2 K; Prof. Jošt Celje 1 K 60 vin.; Vrabel Celje 1 K 30 vin.; A. Anderwald Celje 1 K; Dr. Božič 1 K; M. Detiček 1 K; Govekar Ljubljana 1 K; F. K. Ljubljana 1 K; Eduard Kuček Žalec 1 K; Dr. Lapajne 1 K; J. Leskošek Celje 1 K; Kestovrh Ljubljana 1 K; D. Rütan Ljubljana 1 K; Rafko Salmič Celje 1 K; Dr. J. Sernec Maribor 1 K; J. Sernec stud. jur. Celje 1 K; Vr. Gvidon Sernec Celje 1 K; D. V. Celje 1 K; postajenačelnik Vidic Borovnica 1 K; Dr. J. Vrečko Celje 1 K; Dr. A. Dolar 60 vin.; A. Jošt Celje 40 vin.; Nečitljivi podpis in neimenovani darovalci 11 K 50 vin.

Izkaz darov „Savinskemu Sokolu“.

Nabiralniki v Mozirju: Ge. Josipine Blaž, 15 K. g. Ant. Strenčana 5 K 90 vin., g. Alojz Goričana 3 K. Hotel Austrija 2 K 30 vin. Nabiralatelj in darovalec sokolski Na zdar!

Zahvala.

Slavna posojilnica v Vojniku blagovolila je tudi letos podariti 20 kron kot podporo ubogim učencem na Ljubecni, za kateri dar se imenovanem zavodu najtopleje zahvaljuje krajni šolski svet in šolsko vodstvo v Ljubecni, dne 17. svečana 1907.

Slov. akad. fer. društvo „Bodočnost“

hoče po vzgledu „Prosvete“ ustanoviti po raznih, pred vsem narodno nevarnih krajih ljudske oz. potujoče knjžice. Zato se obrača do vseh prijateljev narodne izobrazbe in sploh podrobnega narodnega dela, da pripomorejo društvu bodisi z gmetnimi prispevki, ali z darovanjem knjig.

Važen del našega programa so ljudska predavanja, katerih nujna potreba, pa tudi njih uspehi so se pokazali že dosta jasno. Da pa napravimo predavanja bolj razumljiva in bolj zanimiva, smo stopili v zvezo z več odseki „Prosvete“, in si omislili skioptik s primernimi slikami. To vse nas pa stane seveda mnogo žrtev, ki jim sami dijaki pač nismo kos.

Zato se obračamo do vseh narodno-čutečih src, da nam pomagajo pri podrobnem narodnem delu.

Vsi prispevki naj se blagovole pošiljati na naslov: Odon Cajnko, jurist, Sv. Bolfenk pri Središču. Imena darovalcev se objavijo v slovenskih listih.

Z odličnim spoštovanjem.

Za odbor:

Jur. Odon Cajnko, m. p. cand. phil. Slavko Reich, m. p. tč. blagajnik. tč. podpredsednik.

Prvi izkaz za Matkov spomenik.

Za nagrobni spomenik rajhenburskega nadučitelja g. Ivana Matko so darovali po 1 K gg. Gomine Rl. Gajšek Š., Potočnik L., Zupan Ig., Tomič J., Pavlovič J., Jurko M., Windischer Al., Zechner Fr., Bračič M. in Piller J. Po 2 K Dobnik J., Okorn V., Pink Am., Jankovič P., Jamšek Fr. in po 4 K Matko Mar. Skupaj 25 K. Vsem p. n. darovalcem najsrčnejša zahvala. Nada jni darovi se naj blagovolijo pošiljati šolskemu vodstvu v Rajhenburgu ob Savi.

Zahvala.

Slavna posojilnica v Rajhenburgu je darovala tukajšnji šoli za nabavo učil 60 K. Za ta veldušni dar se najtopleje zahvaljuje:

Mihael Vutkovič, Fran Jamšek, načelnik kr. šol. sveta. šol. voditelj.

Listnica uredništva.

Bizeljsko: Tokrat nemogoče. Pride! — Planina: Dopisov brez podpisa dopisnikov ne moremo objaviti. — Dol: Pustite pse, naj lajajo, to kaže le, da jahamo! — Jurovci: Za danes prepozno. Prihodnjic! — Sv. Andraž v Slov. Gor.: Obžalujem, da ste tudi Vi za danes prepozno poslali. Pr de tudi! Zdravil! — Šoštanj: Zakaj tako pozno? Kar pride v četrtek, je popolnoma izključeno, ker je tehnično nemogoče! —

Izjava.

Jernej Točaj iz Vrbja pri Žalcu prekličem vse, kar sem o Bernardu Strahovniku iz Žalca žaljivega gov. ril, kot neresnično in izmišljeno in se mu zahvaljujem, da mi je pred sodiščem odpustil.

Sprejme se takoj v službo vesten, obeh deželnih jezikov zmožen, in v zemljiško-knjižnih zadevah izurjen

pisarniški uradnik

v pisarni dr. A. Brumena v Ptuj.

Plača po dogovoru. 3—3

Zahvala.

Ker nam ni mogoče se vsakemu posamič zahvaliti, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za splošno sočutje ob priliki nenadomestljivi izgubi našega očeta, moža, sina in brata, svaka in strica gospoda

Fran E. Vošnak-a,

najsrčnejšo zahvalo. V prvi vrsti moramo omeniti požrtvovalnega zdravnika vele-rodnega gospoda dr. Anton Schwab-a, kojemu smo iz srca hvaležni za njegovo neumorno delo in njegov trud ob dolgi in mučni bolezni, preč. duhovščini, vsem darovateljem prekrasnih vencev, slav. „Celjskemu pevskeemu društvu“ in „Slov. delavskemu podp. društvu“ za ganljivo petje. Končno se zahvaljujemo še vsem, ki so spremili dragega, ljubega očeta na njegovi zadnji poti.

Vsem prisrčna hvala!

CELJE, dne 21. svečana 1907.

Žalujoča rodbina.

KDOR

se ne more osebno prepričati o velikanski zalogi in čudovito nizkih cenah za letošnjo spomlad, naj si naroči vzorce in cenik, katere pošlje poštne prosto in zastoj

Prva južnoštajerska trgovska hiša
manufakturnega in modnega blaga

na debelo in drobno

R. Stermecki & Celje

založnik c. kr. drž. uradnikov
v hiši slovenske posojilnice

Omenim še, da sem za velikanske množine blaga kupčijo sklenil še pred podraženjem in bodem istega prodajal, dokler bode zaloge **po starih cenah.**

! Zelo ugoden nakup za šivilje in krojače !

Proda se hiša v neposredni bližini Celja, ob državni cesti, z gostilno in mesarijo. — K hiši spada več stavbenih prostorov. — Zanesljivim kupcem poda natančnejše podatke uredništvo.

Schicht- ovo milo

je najboljšje!

Schichtovo milo ni samo najboljšje, ampak tudi najcenejše. Če potegneš s tem milom po perilu le enkrat, izda to več, nego če storiš to desetkrat s katerim drugim milom. **Schichtovo milo** pridobi vsled posebnega, skrbnega načina pri izdelovanju iz najboljših snovi posebno čistilno moč, ki je nima nobeno drugo milo. Njegova uporaba je veliko varčevanje na času, delu in denarju!

(23) 8—3

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA!

Velik požar

zamore se lahko in :
naglo pogasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove se-stave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesal in go-spodarskih strojev ter motor-milnov.

Odplačevanje na obroke

129 odlikovanj!

Kupim les

vsake vrste
po navadnih
cenah, pla-
čilo takoj.

Vinko Kukovec

stavbni in tesarski mojster v Celju.

Pismene porudbe na moj tu navedeni naslov. — Osebno se vpraša na Ljubljanski cesti poleg Narodnega doma ali na mojem skladišču na Lavi pri Lanovžu.

Darujte za „Narodni sklad“!

Sadno drevje.

Zavoljo opustitve drevesnice razprodajam letos na spomlad vse sadno drevje od 3 letnih lepih divjakov kakor dalje tudi od 1—3 letnih lepih cepičev pripravnih za nadaljšo presaditev in izrejo v vrt, po zelo nizki ceni. Tudi je veliko lepih pritlikavih cepičev hrušek in jablan na razpolago. Matičjeki za pritlikovo podlago se tudi dobe. Sadjerejci, poslužite se te ugodne prilike. Ponikva ob juž. žel. **Tom. Grah.**

Pristnega vina

Ljutomerčana

lastnega pridelka od zadnjih letnikov ponuja po nizkih cenah (21) 10—3

Ivan Kočev, velepos.

v Središču (Polstrau) ob južni železnici.

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
z eno ali dvema kolo-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelj-
stvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitni-
ske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatate vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od najpreprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije. (2) 8

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznано dobro blago.
Solidna in točna postrežba.